

Тохълшикрлей

3-нэ нап.

Ислъэмейдэсхэм

4-нэ нап.

Шытыкіэр зрагъащіэ, зэфіагъэкіыпхъэхэр яубзыху

КъБР-м и Іэтащхьэ КІуэкІуэ Казбек министрхэмрэ къалэ, район администрацэхэм я унафэщІхэмрэ хэту «щіыналъэ сыхьэт» иригъэкіуэкіащ. Зэіущіэм щытепсэльыхьащ республикэм щыІэ эпидемиологие щытыкіэм, лъэпкъ проектхэр зэрагъэзащіэм, ціыхухэм къэралым къыбгъздэкі социальнэ дэіэпыкъуныгъэ етыным, щіыналъэм и экономикэр зыхуэдэр къэпщытэнымрэ санкцэхэмкіэ къыщыттракъузэм абы и лъабжьэр гъэбыда зэрыхъунум теухуа Іуэхугъуэхэм.

«САНКЦЭХЭР махуэ къэс нэхъыбэ мэхъу, абы ипкъ иткІэ дэ продукцэ нэхъыбэ къызэрыщІэдгъэкІыным, къэдгъэкІым зэрыхэдгъэхъуэным дыхущІэкъупхъэщ. Лъэпкъ проектхэр гъэзэщІэныр къызэпызыудын щхьэусыгъуэ диІэкъым. Социальнэ ухуэныгъэхэр, псэупіэхэр, гъуэгухэр щіыным адэкіи къыпыдощэ», - къыхигъэщащ Кіуэкіуэ Казбек.

Япэу зэlущіэм шытепсэлъыхьащ щІыналъэм щыІэ эпидемиологие щы-КъБР-м узыншагъэр хъумэнымкІэ и министр Къалэбатэ Рустам жијащ коронавирус узыфэ зэрыціалэ лізужьыгъуэщіэр зыпкърыт сымаджэхэм я бжыгъэр нэхъ мащІэ зэ- зэрызэіу рыхъур. ОРВИ, COVID-19 хьэзыр. узыфэхэм я нэшэнэхэр яІэу зыпкърытхэм амбулаторэ кІэлъыплъыныгъэм щіэтщ ціыху 5102-рэ. лэхэмрэ защыхъумэнымкіэ, Ар процент 55-кіэ нэхъ ма- абыхэм япэщіэтынымкіэ щіэщ тхьэмахуиті ипэкіэ республикэ центрым. бжыгъэ́м нэхърэ (цІыху 11462-рэ), узым и гуа-щІэгъуэм щыІам ебгъапшэмэ, хуэди 3,5-кІэ къехуэхащ (цІыху 18548-рэ). Зы къриубыдэу жэщ-махуэм сымаджэшхэм ягъэгъуэлъхэр цыху 35-рэ нэхъыбэ хъуркъым, хуэдитІкІэ нэхъ мащІэщ реанимацэ-

Республикэм и эпидемиологие щытыкІэр нэхъыфІ къыхэкІыу, зэрыхъужым КъБР-м Узыншагъэр хъумэнымкІэ и министерствэм зэхуещінж узыфэ зэрыціалэ фащэ Іуэхущіапіэхэм ирашынагъуэм шегэээ госпиталхэр икІи медицинэ ІуэхущІапІэхэр зэрылажьэу щытам тохьэж. Налшык къалэ лъэпкъ проектхэм хэту щІыклиникэ сымаджэщ №2- піэхэр зэіузэпэщ щіыным, мрэ Прохладнэ район сыма-джэщымрэ, коронавирусыр программэхэр гъэзэщІэным

естыжа в мехапеци мех

зыпкърытхэм ще вза госпиталхэр зэхуащІыжащ. Гъатхэпэм и 10-м щегъэжьауэ лэжьэнукъым Налшык къаклиникэ сымаджэщ №1-м къатихыу зэтет и унэм къыщызэІуаха госпиталыр. Нарткъалэ дэт, ШІыналъэхэм зэдай, узыфэ зэмылІэужьыгъуэхэр зыпкърытхэм щегэээ сымаджэщым и хирургие къудамэр къызэрызэІуахыжынум хуагъэ-Коронавирус щеІэзэнущ СПИД-мрэ узыфэ зэрыціаяпэщІэтынымкІэ

КъБР-м и Іэташхьэм къыдигъэкІа унафэм ипкъ иткІэ нобэ шегъэжьауэ, нэхъапэкІэ зэрыщытам хуэдэу, цІыхухэм зыхуэныкъуэ медицинэ дэІэпыкъуныгъэхэр хуащізу щіадзэж, апхуэдэуи коронавирус узыфэ зэрыцалэр зыпкърытахэм я узыншагъэр къапщытэнущ.

КъБР-м и Правительствэм и Унафэщі Мусуков Алий тепсэлъыхьащ лъэпкъ проектхэмрэ къэрал программэхэмрэ зэрагъэзащІэм. Мы зэманым шІыналъэхэм зэгурыІуэныгъэхэр зыхуэщіыліэ федеральнэ программэм хыхьэу курыт школзэгъэпэщыжыным, хэр

теухуауэ. Премьер-минист- хьащ. Апхуэдэ сабийхэр мирым жиlащ кхъахэ хъуа ни 108-м щlегъу. Министунэхэм ціыхухэр 2023 гъэ рым къыхигъэщащ ахъшэр пщіондэ къыщіэгъэкіыным зэрыратыну щіыкіэр унатеухуауэ щыІэ программэр гъуэр зыхуэныкъуэ дэІэпызыхуагъэувыжа зэманыр къуныгъэм тещІыхьауэ зэзыхуагызуында зомалыр къэмысу зэрызэфіагьэкіар. Метр зэбгъузэнатізу мин 17 нэхърэ нэхъыбэ хъу щІына- Іуэхум иужь зэритыр. Асалъэр яубыду щыlа, кхъахэ нов Алим зэрыжиlамкlэ, мы хъуа унэ 62-м щlэсахэр къыщlагъэкlащ. Псэупlэкlэ альнэ ахъшэхэр ират пенкъызэрагъэпэщащ унагъуэ сионер мин 58-м, зи ныб-1034-рэ. 2017 гъэм щІышы- жьыр илъэси 3 - 7-хэм ит салэм и 1-м щегъэжьауэ 2020 бийуэ 26287-м пособиехэр гъэм дыгъэгъазэм и 30-м яІэрохьэ. къриубыдэу кхъахэ хъуа щауэ, япэ сабийр зыгъуэта унэу къалъытахэм теухуауэ унагъуэ 7587-м, программэ щхьэхуэ зэхалъ- къызыхэхъуахэу 2305-м ахъхьащ. Метр зэбгъузэнатізу шэ щхьэхуэхэр яіэрохьэ. мин 15-м щІигъу хъу, цІыху 1861-рэ щыпсэу, фэтэр куэ- щым пщэрылъ ищіащ ду зэхэт унэ 19-м щіэсхэр хуэныкъуэ унагъуэ псоми къызэрагъэпсэупІэкІэ пэщыну я мурадщ.

КъБР-м лэжьыгъэмрэ со- гъэпэщыну. циальнэ дэІэпыкъуныгъэмкіэ и министр Асанов Алим щіыліа санкцэхэр къэлъыи гугъу ищІащ жылагъуэм тауэ, зыщІэгъэкъуэныгъэр зэрекІуэкІым. Абы жиІащ щІыналъэ, федеральнэ социа- рычэтыщІэ, банк, промышльнэ ахъшэ псори цІыхухэм ленность, сатумрэ мэкъузэраГэрыхьар. А Гуэхүм и мэш хозяйствэмрэ я Гуэхү лъэныкъуэкіэ мы илъэсым зыіутыр къагъэлъэгъуащ а хухаха мылъкур сом мелар- ІзнатІэхэр зи нэІэ щІэт миди 10,8-рэ мэхъу, абы щыщу нистрхэм. мелардитІыр зыхуаутІып- КъБР-м экономикэ зыущахэм яІэрыхьащ. Къищы- жьыныгъэхэмкІэ и министр нэмыщіауэ, илъэси 8-м **Рахаев Борис** къызэрыхи-къыщыщіэдзауэ илъэс 16 гъэщамкіэ, и унэтіыныгъэм ныбжым ит сабийхэр зиlэ къызэщlиубыдэ Іуэхугъуэ унагъуэхэр дэlыгъыным теу-хуауэ Іэмалыщlэ къыхалъ- къэс къапщытэ. Банкхэм я

хэмкІи щІыхуэ куэдым къы-зытранэркъым. Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм ПромышленностымкІэ, энергетикэмрэ сатумкІэ и министерствэм ФАС-мрэ МВД-мрэ я лыкіуэхэр и гъусэу хьэпшыпхэм я уасэхэр, гъэтІылъыгъэ щы-Іэхэр, щэхуакІуэхэм я жыджэрагъыр зрегъащІэ. «Са-Іуэхуми хьэпшыпхэр къазэры Гэрыхьэми зэхъуэкІыныгъэ игъуэтакъым», жиlащ ведомствэм и унафэщі Іэхъуэбэч Щамил. Республикэр иджыпсту

лэжьыгъэр тэмэмщ, кредит-

зэрыт щытыкІэм елъытауэ экономикэм адэкІэ зэрызиужьынум и гугъу щищІым, щІыналъэм и Іэтащхьэм къыхигъэщащ къэралым и цІыхухэр зыхуэныкъуэм хьэрычэтыщІэ теухуауэ, Іэнатіэ мащіэмрэ курытымэ хэтхэм ІуэхугъуэщІэхэм зрапщытынымкіэ жыджэру дэІэпыкъуэгъу зэрахуэхъупхъэр. Кіуэкіуэ Казбек пщэрылъ ящищіащ щіынальэм хьэрычэтыщІэхэр щыдэІыгъыным теухуа я еплъыкІэхэр къыхалъхьэну.

Зи чэзу мэкъумэш лэжьыгъэхэр зэщіэгъэуіуауэ, зыхуей хуэзэу егъэкІуэкІа хъун папщІэ республикэм къыщызэрагъэпэщащ оперативнэ штаб. КъБР-м мэ-. къумэш хозяйствэмкІэ и министр Сыжажэ Хьэсэн жиlащ гъатхасэр щрагъэкіуэкіыну щіыпіэхэр зэраубзыхуар, апхуэдэу кІэртІоф, сэхуран, жэгундэ, нэгъуэщі къэкІыгъэ зэмылІэужьыещанэр гъуэхэр нэхъыбэу зэрамурадыр.

> Республикэм и Іэтащхьэм къалэн ящищащ гъатхасэр зэрекіуэкіыр ткіийуэ махуэ къэс къапщытэну, щым елэжьхэр зыхуэныкъуэкІэ къызэрагъэпэщыну. къару псори етхьэліэн хуейщ щІым нэхъыбэ къызэрытетхыным, къэдлэжым зэрыхэдгъэхъуэным. А унэтІыныгъэм ди зэфІэкІ псори хуэдунэтІыпхъэщ», жијащ Кјузкјуз Казбек.

ЗэІушІэм и кІэухым КъБР-м и Іэтащхьэм жиІащ Донбассым щыпсэухэм адэкіи дэіэпыкъуэгъу зэрахуэхъунур. Зэман гъунэхуэхъунур. гъум_ къриубыдэу Къэбэрдей-Балъкъэрым абыхэм яхуригъэшэнущ ахэр зыхуеинкіэ хъуну хьэпшып, ерыскъы тонни 100.

ТХЬЭХУЩЫНЭ Ланэ.

Нэхъыжьхэм защІэгъэкъуэным теухуа республикэпсо щэбэт щіыхьэху егъэкіуэкіыным и іуэхукіэ

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Правительствэм и Унафэ

2022 гъэм мазаем и 28-м №32-ПП

1941 - 1945 гъэхэм екіуэкіа Хэку зауэшжүх ньикъуэдыкъуэ хэхъхухьахумрэ абы Лэжьыгъэмрэ цІыхухэм социальнэу къахэтахэмрэ, апхуэдэу зауэм хэкlуэдахэм я щхьэгъусэхэм зэрызыщІагъакъуэр егъэфіэкіуэн икіи абыхэм адэкіи социальнэ дэІэпыкъуныгъэ етын мурадкІэ, Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Правительствэм унафэ ещі:

1. Зауэм, лэжьыгъэм, ІэщэкІэ ЗэщІэузэда Къарухэмрэ хабзэхъумэ органхэмрэ я ветеранхэм (пенсионерхэм) я Къэбэрдей-Балъкъэр республикэ жылагъуэ зэгухьэныгъэмрэ «Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и профсоюзхэм я зэгухьэныгъэ» союзымрэ къыхалъхьа жэрдэмыр ядэІыгъын икІи нэхъыжьхэм защІэгъэкъуэным теухуа республикэпсо щэбэт щІыхьэху 2022 гъэм гъатхэпэм и 26-м егъэкІуэкІын.

2. Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и гъэзэщакіуэ властым и органхэм, муниципальнэ районхэмрэ къалэ округхэмрэ я щІыналъэ администрацэхэм, я мылъкур зыхуэдэм емылъытауэ, ІуэхущІапІэ псоми чэнджэщ етын нэхъыжьхэм защэбэт щіыхьэхум хэтыну икіи я зы махуэ лэжьапщІэр абы халъхьэну.

3. Нэхъыжьхэм защІэгъэкъуэным теухуа республикэпсо щэбэт щ1ыхьэхум хэтахэм езыхэм яфіэфіу фондым псапа-щіэ ахъшэу халъхьэр ягъэхьын хуейщ «Урысей Федерацэм и бюджет Іэнатіэм и лІзужьыгъуэхэм Федеральнэ казначействэм и органхэм трагуашэ хэхъуэхэр» 03100643000000010400 счётым, «Урысей Федерацэм хыхьэ щІыналъэхэм я бюджетхэм я нэгъуэщІ налогыншэ хэхъуэхэр» 961 1 17 05020 02 0000 180 кодымкіэ.

щыпсэу куэд. Ди къэрал-

ри ціыхухэри хьэзырщ

щІэгъэкъуэн яхуэхъуну.

ЗИ ХЭКУР Іэмалынша-

гъэкІэ зыбгына цІыхухэм

яхэт щ алэгъуалэм я нэ-

студентхэщ. Ди къэрал

хуамкІэ, абыхэм хуитыны-

гъэ яІэщ УФ-м и Президен-

тым и нэІэм щІэту лажьэ,

ЦІыхубэ хозяйствэмрэ къэ-

рал къулыкъумкІэ Урысей

хъыщхьэхэм къэщтэныр,

хуеджэ ІэщІагъэмрэ къэ-

курсымрэ зы-

хэхуахэм

еджакІуэхэщ,

зэраубзы-

(ΡΑΗΧиΓС).

сыткіи

гужьеигъуэм

ядэІэпыкъуну,

хъыбапІэр

унафэщІхэм

академием

хуэтыншэу

зыхэса

лъытауэ.

4. Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм щхьэщыжынымкіэ и министерствэм. Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм ФинансхэмкІэ и министерствэм яхуэгъэувын щэбэт щ ыхьэхум и фондым къыхалъхьа ахъшэм и хьэкъкіэ:

1941 - 1945 гъэхэм екіуэкіа Хэку зауэшхуэм ныкъуэдыкъуэ хэхъухьахэмрэ абы хэтахэмрэ, апхуэдэуи зауэм хэкІуэдахэм я щхьэгъусэхэм зэ тыгъуэу зэрадэlэпыкъу ахъшэу зэ тыгъуэу дэтхэнэми сом мин 75-рэ етыныр 2022 гъэм накъыгъэм и 9-м и пэ къихуэу зэфlагъэкlыну; муниципальнэ районхэмрэ къалэ округ-

хэмрэ я щІыналъэ администрацэхэм, апхуэдэу ветеранхэм я къалэ (район) советхэм ягурыіуэу, 1941 - 1945 гъэхэм екіуэкІа Хэку зауэшхуэм ныкъуэдыкъуэ хэхъухьахэмрэ абы хэтахэмрэ, зауэл хэкіуэдахэм (ліахэм) я щхьэгъусэхэу зи псэупІэхэр зэгъэпэщыжын хуейхэм 2022 гъэм къриубыдэу зыщ агъэкъуэну.

5. Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм Щэнхабзэмкіэ и министерствэм хуэщІэгъэкъуэным теухуа республикэпсо гъзувын нэхъыжьхэм защІэгъэкъуэным хуэгъэза республикэпсо щэбэт щіыхьэхур зэрекІуэкІымрэ абы кърикІуахэмрэ республикэ хъыбарегъащІэ ІуэхущІапіэхэмкіэ хэіущіміу ящімныр къмзэригъэпэщыну.

6. Мы Унафэр зэрагъэзащІэм кІэлъыплъыныр и пщэ дэлъхьэн Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Правительствэм и УнафэщІым и къуэдзэ Хъубий М. Б.

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Правительствэм и Унафэщ І МУСУКОВ Алий.

Мы зэманым куэд егъэп ейтей ди гъунэгъу къэралым щекіуэкі іуэхугъуэхэм. Зэрыхьзэрийм, бэlутlэlум зыщахъумэну Урысей Федерацэм къокіуэ Донецк, Луганск цыхубэ республикэхэм

нущ, щІэныгъэ зэгъэгъуэ- дей-Балъкъэр Республитыным пащэн папщіэ. абы щІыналъэхэм щиІэ Абыхэм лъэІу тхылъкІэ Ищхъэрэ пащэну. А Іуэхур къызы- дентым и нэІэм щІэту Псыхуабэ Владимир.

дэ щіалэгъуалэм іэмал къэкіуа студентхэм зы- хэм. псори къахузэдгъэпэщы- хуагъазэ хъунущ Кьэбэр-

кэр зыхиубыдэ Кавказ федеральнэ къудамэхэм еджэным щы- зыхуагъэзэ хъунущ Прези- щІыналъэм и къалашхьэ (Пятигорск) къызэгъэпэ- лажьэ академием. Дэт- РАНХиГС-м и къудамэу дэт щыным икіи егъэкіуэ- хэнэ студентми щхьэхуэу, Кавказ Ищхъэрэ федекіыным хуэлэжьэнущ ко- набдзэгубдзаплъэу дадэ- ральнэ институтым. Абы и миссэ гуп щхьэхуэ. Абы и лэжьэнурэ, иджыпстукіэ я унафэщі, УФ-м и Жылакъалэнхэм ящыщщ а гъу- къалэн нэхъыщхьэр - гъуэ палатэм хэт Лыс Азэнэгъу республикэхэм я щіэныгъэрэ іэщіагъэрэ мэт зэрыжиіамкіэ. инстиеджапІэ нэхъыщхьэхэм я зэгъэгъуэтыныр - гъэзэщІа тутым студентхэм Іэмал студенту щытахэм я дэф- хъунымкіэ сэбэп дахуэ- псори къыщыхузэрагъэпэтэрхэр зэпэщ щІыжыныр, хъунущ, - жиІащ еджапІэ щынущ, щІэныгъэрэ Іэахэр урысей еджап э нэ нэхъыщхьэм и ректор Мау щагъэрэ зрагъуэтын папщІэ. Хэкурыс студентхэм Апхуэдэ лэжьыгъэ що- хуагъадэу, ахэри жыджэру кlуэкl ди щІыпІэми. До- хагъэтынущ щІэныгъэ-къэнецк, Луганск цІыхубэ рес- хутэныгъэхэм, я зэфІэкІхэм - Еджэныр Іэмалынша- публикэхэр Іэмалынша- щеплъыжынущ практикэ гъэкІэ зэпызыгъэуа апхуэ- гъэкІэ зыбгынуу ди деж здагъэкІуэну ІуэхущІапІэ-

ЖЫЛАСЭ Маритэ.

Лъэпкъ тхыбзэм и махуэм ирихьэл Гэу «Адыгэ Іуэрытхыр» зэхаублэ

Дунейпсо Адыгэ Хасэр, Бэрбэч Хьэтіутіэ и ціэр зезыхьэ Къэбэрдей-Балъкъэр къэрал университетыр, Адыгэ къэрал университетыр зэщІыгъуу Адыгэ тхыбзэм и махуэм ирихьэлізу, гъатхэпэм и 12-м, «Адыгэ Іўэрытх» зыфіащэ дунейпсо Іўэхугъўэр зэрырагъэкіўэкіынур иджыри зэ фигу къыдогъэкІыж. Апхуэдэу гу лъытапхъэщ Іуэрытхыр щатхыну щіыпіэм зэхъуэкіыныгъэ зэригъуэтами.

МЫ гъэм адыгэ Іуэрытхыр (диктантыр) зэрекІуэкІынур пэіудзауэщ, зэратхынури онлайн щІыкІэм тетущ. Гъатхэпэм и 12-м сыхьэт 12.00-м щіидзэу адыгэ іуэрытхыр къэбэрдей икіи кіэмыргуей диалектхэмкіэ YouTube каналымрэ университетхэм я сайтхэмрэ я интернет-утыкум щатхынущ, эфир занщІэм хэту текстым къыщеджэнущ:

къэбэрдей диалектымкlэ - https://kbsu.ru/tv/adygje-diktant-2022/

кІэмыргуей диалектымкІэ - https://www.youtube.com/watch?v=0nlfrn-YnaEq хэшІапІэм

Къызэгъэпэщакіуэхэм зэрыжаіэмкіэ, адыгэбзэм и пщіэр къэіэтыным, лъэпкъым щыщхэм анэдэлъхубзэмкІэ ябгъэдэлъ щІэныгъэр егъэфІэкІуэным папщІэ зэхаша «Адыгэ Іуэрытх» Іуэхугъуэм адыгэу зыкъэзылъытэж дэтхэнэри хэт хъунущ, ар щыпсэу щіыпіэм, и бзэм зэрыхуэшэрыуэм емылъытауэ.

«Адыгэ Іуэрытхыр» екіуэкіын ипэ къихуэу абы пыщіа хабзэхэм Іуэхум къыхыхьэхэр щагъэгъуэзэнущ. КъищынэмыщІауэ, Іуэрытхыр зэрекІуэкІыну жыпхъэ убзыхуам ДАХ-м и сайтым укъыщеджэну Іэма- ли щыІэнущ. intercircass.org

КІэмыргуей диалектым тету ятха тхыгъэ хьэзырхэм я сурэтыр +79182239519 телефоным пыщla WhatsApp-м e adygkafedra@mail.ru майл-хэшІапІэм ебгъэхь хъунущ. Къэбэрдей диалектк і этха тхыгъэхэр Дунейпсо Адыгэ Хасэм и майл-

хэщІапІэм бутІыпщ хъунущ: dahnalchik@gmail.com Фигу къэдгъэкІыжынщи, Адыгэ тхыбзэм и махуэр лъэпкъ махуэгъэпсым щыхэувар 2000 гъэрщ. Ар теухуат 1853 гъэм гъатхэлэм и 14-м «Адыгэбзэм и букварь» тхылъыр Тифлис къалэм дунейм къыщытехьауэ зэрыщытам. Мы махуэщІыр ехьэжьауэ Къэбэрдей-Балъкъэрми, Къэрэшей-Шэрджэсми, Адыгейми щагъэлъапіэ.

ШУРДЫМ Динэ.

КъБР-м мэкъумэшу къыщагъэкІымрэ абыхэм ерыскъыпхъэу къыхащІыкІымрэ я процент 13,6-м нэблагъэр нэгъабэ нэгъуэшІ къэралхэм ирагъэшащ.

раубзыхунур, федеральнэ

министерствэр иджыпсту а

Республикэм и Унафэ-

щІым пщэрылъ ищІащ

ахъшэр яІэрыхьэныр зы-

хуей хуэгъэзауэ къызэра-

щытыкіэр, къапщтэмэ, хьэ-

щыІэ

Урысей Федерацэм къра-

Къэбэрдей-Балъкъэ-

экономикэ

Къищынэмы-

статистикэмкіэ Кавказ Ищхъэрэ ныкъуэрэ, нартыхуу - тонн 1,1-рэ, федеральнэ щіыналъэм щыіэ Іуэху- хьэуэ - тонни 2,8-рэ, гуэдз хьэжыщіапіэм и управленэм. УФ-м Мэ- гъэу - тонн 1,2-рэ, нэгъуэщіхэри. къумэш кіэлъыплъыныгъэмкіэ и Хамэ щіыпіэ ирагъашэ гъавэ-Іуэхущіапіэм и управленэу Кавказ хэкіым и нэхъыбэр яіэрохьэ Та-Ищхъэрэ федеральнэ щІыналъэм можнэ зэгухьэныгъэм хэт къэралжылапхъэу, гъавэу къэралхэм иращам и бжыгъэм Иракым, Афганистаным. фІыуэ хэхъчаш.

КъызэрабжамкІэ. Къэбэрдей-

Балъкъэрым щІышылэ мазэм къриубыдэу нэгъуэщІ къэралхэм АПХУЭДЭ хъыбар къитащ Къэрал иригъэшащ гуэдзу тонн зы минрэ

къызэригъэлъагъуэмкіэ, хэу Беларусым, Армением, гъунэгъу нэгъуэщІ къэралхэу Куржым,

НАФІЭДЗ Мухьэмэд.

Ди къцэш республикэхэм

Унагъуэхэм зыщ агъакъуэ

АДЫГЕЙ. «Илъэси 8-м щегъэжьауэ илъэс 16-м нэс зи ныбжь сабийхэм ахъшэ етыныр унагъуэм зэрыдэ эпыкъу ІэмалыщІэ хъарзынэщ, - жеІэ

АР-м лэжьыгъэмрэ цІыхухэм я щы-Іэкіэ-псэукіэмкіэ ядэіэпыкъунымкіэ и министрым и къуэдзэ Ширинэ Иринэ. - Ар ціыхухэр зыхуэныкъуэ дэіэ-пыкъуныгъэщ. Жылагъуэм я зэіузэпэщыныгъэр япэ ирагъэщхэм ящыщщ къэрал Правительствэмрэ шІыналъэ Іэташхьэмрэ».

2022 ГЪЭМ Адыгейм ис сабийхэр ирипсэун папщіэ нэхъ мащіэ дыдэу зыхуей ахъшэр сом 10925-рэ мэхъу. Абы къищынэмыщІауэ, цІыхубз уэндэгъухэмрэ илъэси 3-м къыщыщІэдзауэ илъэси 7-м нэс зи ныбжь сабий зыщіэс унагъуэ хуэмыщіахэмрэ мазэ къэс ахъшэ ират.

МылъкукІэ зыщІагъакъуэ зи закъуэу сабий зыпІ анэм е адэм (илъэси 8 - 16 ныбжьым иту сабий яЇэмэ). БлэкІа илъэсым и кlэхэм УФ-м Президент Путин Владимир Іэ щІидзащ анэм ират мылъкум хэгъэхъуэным теухуа унафэм.

хуэмышіахэраш.

Зэхущытыкіэр ирагъэфіакіуэ

АБХЪАЗ. Сыхъум щызэпсэлъащ АР-м хамэ къэрал Іуэхухэмкіэ и министр Ардзинбэ Иналрэ Осетие Ипщэм хамэ къэрал Іуэхухэмкіэ и министр

Къэрал унафэщіым зэрыжиіамкіэ, Медоев Дмитрийрэ. Къулыкъущіэхэр ціыхур махуэ къэс зыхуей хъухэм щыхэ- къытеувыіащ я къэралитіыр зэдэлэхъуэм деж псом япэу зыхэзыщ эр нэхъ жьа зэрыхъуну щ ык эм, апхуэдэуи лъэныкъуитІми яфІ зыхэлъыну Іуэхухэр, дяпэкІэ нэхъ быдэу зэрызэрыўбыдыну Іэмалхэр яубзыхуащ.

КЪЭРАЛИТІМИ я хъуэпсапіэщ дунейм я лъэр быдэу щагъэувыну. Апхуэдэуи Куржым зыхуагъазэ Абхъаз Республикэмрэ Осетие Ипщэмрэ я щхьэхуитыныгъэм еувэлІэну. Абыхэм теухуа дэфтэрхэр ягъэхьэзырыну зэгурыІуащ.

Къэралхэм я лыкіуэхэм къыхагъэщащ Донбассым и цІыхухэр хъумэным ехьэліауэ Урысейм иригъэкіуэкі іуэхухэр зэрыдаіыгъыр икій жаіащ ДНР-мрэ ЛНР-мрэ щхьэхуит хъуным зэрителъхьэр. Министрхэм дыщІагъуащ Абхъазымрэ Осетие Ипшэмрэ я еплъыкІэр ООН-м щыжаіэфу хуитыныгъэ яіэ хъу-

ным зэрыхуэпабгъэр. НЭЩІЭПЫДЖЭ Замирэ.

adyghe@mail.ru apkbr.ru smikbr.ru adyghepsale **f** Адыгэ Псалъэ adyghepsale.ru

хьэкІащ Къамболэт. Абы и

жэрдэмкіэ еджапіэ нэхъы-

щхьэм апхуэдэу къыщызэ-

Іуахауэ шыташ шІалэгъуа-

лэр ухуэныгъэм, промыш-

ленностым, мэкъумэш Іэна-

щыхурагъаджэ, медицинэ

факультетхэр. Псори зэхэту

а лъэхъэнэм университетым

цІыхубэ хозяйствэм и унэ-

тІыныгъэу пщІым щІигъум

щылэжьэф ІэщІагъэліхэр.

Абыхэм я щІэныгъэм щыха-

гъэхъуэн, я къэхутэныгъэ

лэжьыгъэхэм щыхэплъэн

КъБКъУ-м къыщызэрагъэ-

пэщауэ щытащ кандидат

щхьэхуэ. ЩІыпіэ щіэныгъэлі

ныбжьыщІэхэм я зэфІэкІым

хэгъэхъуэнымкІэ ар Іэма-

Сыт хуэдэ Іэнатіэ шы-

пэрыти, КІэрэфым зэи Іэ-

щІыб ищІакъым щІэныгъэ-

къэхутэныгъэ лэжьыгъэхэр.

Абы къигъэщІащ къэкІыгъэ

лІэужьыгъуэхэу «Кабарди-

нец» (зэнтхъ), «Кабардин-ка» (гуэдз), «Кабардинская

белая зубовидная», «Юби-

лейная-50» (нартыху лъэп-

къыгъуэхэр) жыхуиІэхэр цІэ-

рыІуэ щыхъуар ди республи-

кэм и закъуэкъым, атІэ ди

ІэщІагъэхэм

щыгъуэ

епха

къыщІигъэкІыу

диссертацэхэмкІэ

папщІэ

лыфІт.

КъБР-100

КъБР-м и прокуратурэм къет

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэр къызэрызэрагъэпэщрэ илъэси 100 зэрырикъур гъэлъэпІэным зыхуэгъэхьэзырынымрэ абы пыщ а махуэшхуэ дауэдапщэхэр егъэкіуэкіынымрэ зи нэіэ щіэтыну республикэ къызэгъэпэщак уэ комитетым хэтхэм и ІуэхукІэ Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и

Іэтащхьэм 2020 гъэм бадзэуэгъуэм и 20-м къыдигъэкІа Указ №91-УГ-м зэхъуэкІыныгъэхэр хэлъхьэным теухуауэ

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Іэтащхьэм и Указ

1. Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэр къызэрызэрагъэпэщрэ илъэси 100 зэрырикъур гъэлъэп эным зыхуэгъэхьэзырынымрэ абы пыща махуэшхуэ дауэдапщэхэр егъэкІуэкІынымрэ зи нэІэ щІэтыну республикэ къызэгъэпэщакіуэ комитетым хэтхэм и іуэхукіэ Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Іэташхьэм 2020 гъэм бадзэуэгъуэм и 20-м къыдигъэкІа Указ №91-УГ-м мыпхуэдэ зэхъуэкІыныгъэхэр хэлъхьэн:

а) къызэгъэпэщакіуэ комитетым хэтхэм яхэгъэхьэн: Архангельский В. Н. - Прохладнэ къалэ округым и щІыпіэ администрацэм и Іэтащхьэр *(зэгурыіуауэ)*

Ащхъуэт А. М. - Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Іэтащхьэмрэ Правительствэмрэ я Іуэхухэр зезыгъакІуэр Кульбаев А. Б. - Шэрэдж муниципальнэ районым и шыпіэ администрацэм и Іэташхьэр *(зэгурыІуауэ)*

Соттаев Къ. С. - Іуашхьэмахуэ муниципальнэ районым и шІыпіэ администрацэм и Іэтащхьэм и къалэнхэр зыгъэзащІэр (зэгурыІуауэ)

Шоджэн Ш. Хь. - Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Архив къулыкъум и унафэщІыр **ЩоджэнцІыкІу М**. **Л**. - Къэбэрдей-Балъкъэр Рес-

публикэм курортхэмрэ туризмэмкіэ и министрыр; б) Амщокъуэ Ф. Къ. и къулыкъур мыпхуэдэу къэхьын: «Къ́эбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Профсоюзхэм я федерацэ» союзым и унафэщІыр» (зэгурыІуауэ)»;

в) Езауэ А.Къ. и къулыкъур мыпхуэдэу къэхьын: «Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм егъэджэныгъэмкіэ, щіэныгъэмрэ щіалэгъуалэ іуэхухэмкіэ и мини-

г) Къуныжь М.А. и къулыкъур мыпхуэдэу къэхьын: «Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Правительствэм и УнафэщІым и япэ къуэдзэр»;

д) КІурашын А.В. и къулыкъур мыпхуэдэу къэхьын: «Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм лъэпкъ Туэхухэмрэ жылагъуэ проектхэмкІэ и министрыр»;

е) Хьэсанэ И.М. и къулыкъур мыпхуэдэу къэхьын: «Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм спортымкІэ и миж) къызэгъэпэщакіуэ гупым хэтхэм хэгъэкіыжын За-

лиханов Къ.Хь.-У., КІэрэф М.А., Муртазов Б.С., Тараев И.В. сымэ 2. Мы Указым къару егъуэт Іэ щыщІэздза махуэм ще-

гъэжьауэ Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и

Іэтащхьэ КІУЭКІУЭ Казбек Налшык къалэ

2022 гъэм гъатхэпэм и 1-м

Бын зыпІ унагъуэхэм защІэгъэкъуэн

Сабийхэмрэ сабиигъуэмрэ хъумэным, бын зыпІ унагъуэхэм защіэгъэкъуэным хуэунэтіауэ ди къэралым иужьрей зэманым къыщащтэ программэхэм я бжыгъэм хохъуэ. Абыхэм къызэщаубыдэ Іуэхухэр куэд мэхъу: сабий садхэм я Іуэхутхьэбзэхэм хуэныкъуэ псоми ар къагъэсэбэпыфыну Іэмал етыныр, курыт еджапіэхэм етіуанэ, ещанэ сменэхэр щы-Іухыныр, щытыкІэ гугъу ихуа унагъуэхэм щапІ сабийхэм, зи узыншагъэм сэкъат и эхэм хэхауэ защ эгъэкъуэныр, нэгъуэщІхэри.

УНАГЪУЭХЭМ хуащ І апхуэдэ къэрал гулъытэм УФ-м и Президентыр иджыри зэ щытепсэлъыхьащ ЦІыхубзхэм я дунейпсо махуэм ирихьэліэу иригъэкіуэкіа зэхуэсхэм ящыщ зым. Абы зэрыжиlамкlэ, хэхъуэшхуэ зимы!э, щытык!э гугъум ит унагъуэхэм быныр п!ынымкіэ дяпэкіи ядэіэпыкъунущ.

- КъызэрыслъытэмкІэ, унагъуэм, сабийхэм ядэІэпыкъуным хуэдгъэпсауэ щыта унафэхэм дриплъэжащи. зи ныбжыр илъэси 8-м къыщыщІэдзауэ илъэс 16-м къриубыдэхэм ахъшэ хэхахэр яхуэдутІыпщынущ, - къыхигъэщащ абы. - ЩытыкІэ гугъум гъащІэм иригъэува унагъуэхэм щапІ сабийхэм апхуэдэ ахъшэр яІэрыхьэнущ накъыгъэ мазэм къыщыщІэдзауэ, атІэми иратыжынуш мэлыжьыхьым хүэзэри.

Фигу къэдгъэкІыжынщи, УФ-м и унафэщІхэм зэрагъэувауэ, унагъуэм, сабийхэм ехьэл а Іуэхугъуэ псори къэрал мыхьэнэ зиlэ унэтlыныгъэ нэхъыщхьэ дыдэу къыщалъытэ ди хэкум. Коронавирус уз зэрыціалэ лізужьыгъуэщіэр къызэрежьэрэ абыхэм я бжыгъэм хэхъуащ: къэрал бюджетым къыхэкІ мылъку яІэрохьэ, я ныбжым елъытауэ зэщхьэщыхауэ, ди сабий псоми. КъищынэмыщІауэ, иджы апхуэдэ гулъытэ ягъуэт цІыхубз уэндэгъухэми зи закъуэу сабий зыпІ анэхэми (адэхэми). А дэІэпыкъчныгъэхэм ирегъэф акіуэ шІыналъэхэм щыщы!э демографие щытык!эр, сабий зэзыгъэгъуэтыну хуейхэри абы нэхъри трегъэгушхуэ, унагъуэхэри нэхъ быдэ ещІ.

ТАМБИЙ Линэ.

къэу щыта КІэрэф Къамболэт Наурыз и къуэр (1912

Ди республикэм и щІэны-

гъэлі пажэу, ціыху щып-

1999) ящыщщ лъэпкъ зыужьыныгъэм зи акъыл, зэфіэкі, щіэныгъэ куэд езыхьэліахэм. Тэрч щіыналъэм хыхьэ Акъбащ Ипщэ къуажэм къыщалъхуа адыгэлі нэсым и ціэр жыжьэ Іуащ. Хэкупсэу зи дунейр зыхьа Къамболэт зауэлі хахуэт, щіэныгъэлі къэхутакІуэ цІэрыІуэт, емызэшт, егъэджакіуэ икіи унэтіакіуэ іэкіуэлъакіуэт, лэжьыгъэм и къызэгъэпэщакІуэ ахъырзэмант. ЗэфІигъэкІ жылагъуэ лэжьыгъэхэмкІи КІэрэфыр къыщацІыхурт ди республикэм ищІыпіэкуэдым Ціыхубэм я дзыхь кърагъэзу, Къамболэт мызэ-мытІзу хахащ СССР-м, КъБАССР-м я Совет Нэхъыщхьэхэм я депутату. ПлІэнейрэ щытащ ди республикэм и Совет Нэхъыщхьэм и Тхьэмадэм и къуэдзэу.

мэкъумэшыщІэ

унагъуэ къызэрыгуэкІым лэм пэщ эдзэ классхэр къы- дэта Парт школ нэхъышхьэм щиуха нэужь, еджэным щы- и проректору, щІым елэжьэпищащ Тэрч щІыналъэм нымкІэ кафедрэм и унащыІа мэкъумэш школым. 1924 гъэм ар шІагъэтысхьаш Лениным и цэр абы къалащхьэм къыщызэрихьэу Налшык дэта еджа- зэригъэпэщащ Къэбэрдейпіэ къалэ ціыкіум, абы и Балъкъэрым жылэхэм щемэкъумэш къудамэм ще- лэжь и станцыр икІи абы и джэну. ЩІалэ гурыхуэм ар унафэщі хъуащ. А ІэнатІэми пыщіа станцхэр. Кіэрэфым хъарзынэу къиухащ икІи 1929 гъэм щІэтіысхьэфащ гъуащ щІэм и лъыхъуакіуэ Владикавказ дэт мэкъумэш нэсу, къэхутакІуэ Іэзэу. ЩІэныгъэм институтым. хуэнэхъуеиншэт КІэрэфыр. щІыналъэм нэхъри зыще-А институтым ІэщІагъэ щыз- гъэужьынымкІэ иІэ мурад ригъэгъуэтри, абы еджэным псоми хунэмысу, къалэмыр турэм. Зэрихабзэу, абыи шууей дивизэм, нэгъуэщТ фІы дыдэу щеджащ икІи и фронт кърихьащ и доктор диссер- гъэр ихъумэу. тацэри. Ар ехъулІэныгъэкІэ пхигъэкІри, мэкъумэш щІэ- Къамболэт щІэныгъэ-къэхуныгъэхэм я доктор хъуащ. Апхуэдэу КІэрэф Къамболэтщ адыгэхэм тщыщу апхуэдэ цІэ лъагэр япэу зыхуагъэфэщар.

иІзу къигъэзэжащ щалъхуа тыншэу зэтеублэжынырт. А тым.

ЩІэблэ куэдым я гъуэгугъэлъагъуэ

фэщіу лэжьэн щыщіидзащ. Зэман кіэщіым къриубыдэу

КІэрэфым зыкъыщигъэлъэ-Мэкъумэш щІэныгъэм

адэкіэ щыпищащ СССР-м Іэщэкіэ зэрихъуэкіын хуей Мэкъумэш щІэныгъэхэмкіэ хъуащ Кіэрэфым, Хэку хэм ехьэліа къэхутэныгъэхэр и академием Ленинград зауэшхуэр къэхъея нэужь. щиІэ къудамэм и аспиран- 115-нэ Къэбэрдей-Балъкъэр зэгухьэныгъэхэм ныбжьыр илъэс 23-рэ щы- хэту, Къамболэт щхьэмыгъахъум ирихьэлізу и кандидат ззу, ліыгъэрэ хахуагъэрэ лэжьыгъэр игъэзэщіакіэт. къигъэлъагъуэу бийм пэщіэ-Куэд дэмыкІыу абы утыку тащ, ди хэкум и мамыры-

тэныгъэ ІэнатІэм пэрыхьэжащ. Ар жыджэру хэтащ зауэм зэхикъута цІыхубэ хозяйствэр зэфІэгъэувэжы-Мыбдежым ПСОМ ЩІэныгъэ куу зыбгъэдэлъ нэхърэ нэхъышхьэр мэкъу- къалъытэ Къэбэрдей-Балъщіалэщіэм мурадышхуэхэр мэшлэжьыгъэхэркъызыхуэ- къэр къэрал университе-

Мафіае илъэсхэм иужькіэ

къыхэкla Къамболэт я жы- щIыналъэм икIи Налшык къалэн гугъур 50 гъэхэм я пэм дзыхь къыхуащІауэ щытащ КІэрэфым, республикэм мэкъумэш хозяйствэмкІэ и министру ягъэуври.

Ар я пашэу зэрагъэпэщыжауэ щытащ пхъэщхьэмыщхьэхэр, хадэхэкІхэр гъэкІыным елэжь щІэныгъэ ІэнатІэхэр, псыщІэгъэлъадэм къару куэд ирихьэліащ ди щІыпІэм ныкъусаныгъэншэу къыщыхъуфыну гуэдз лІэужьыгъуэхэр, узыфэхэм пэщІэтыф, гъавэ бэв къэзыт лъэпкъыгъуэхэр нартыху къэгъэкІыным. КъэкІыгъэщІэхэр къэгъэщІыныр, абыегъэкІуэкІыныр зи къалэн нэхъыщхьэ ІэнатІэу абы къыщызэригъэпэщам лэжьыгъэшхуэ щекІуэкІащ а зэманым.

ЩІэныгъэ куу, акъыл шэщІа зыбгъэдэлъ КІэрэфыр мыгувэу ягъэуващ Къэбэрдей-Балъкъэр щІэныгъэкъэхутакІуэ институтым и унафэщІў. 1958 - 1965 гъэхэм ар щытащ КъБКъУ-м щІэныгъэ ІуэхухэмкІэ и проректору. Абы къыкІэлъыкІуэу ар и пашэ хъуащ Кавказ Ищхъэрэм щынэхъ ин дыдэу

ЗэфІэкІышхуэ, гудзакъэ зиІэ щІэныгъэлІ щыпкъэм мыбдежми зыкъигъэлъэгъуащ лэжьыгъэм и къызэгъэпэщакІуэ нэсу. Къызэ-Іуахагъащі́ еджапі нэхъыщхьэр зыхуэныкъуэр Іэщіагъэліхэм я закъуэтэкъым, атІэ а иІэ егъэджакІуэ мащІэри зыхуей-зыхуэфІ куэдым хущыщІэрт. Абы къыхэкІыуй егъэджэныгъэр, щІэныгъэ-къэхутэныгъэ лэжьыгъэр тэмэму зэтеубла хъуртэкъым. Іуэхур зыІутым фІыуэ щыгъуазэ зыхуищІа нэужь, КІэрэфым мурад ищіащ зэман кіэщіым къриубыдэу университетыр мылъку-техникэ лъабжьэ быдэкіэ къызэригъэпэщыну икІи ар зригъэхъулІащ. Къамболэт и фІыгъэкІэ нэхъ псынщізу зэфіэкіауэ щытащ университетым и химико-биологие, тхыдэ-филологие, физико-математикэ факультетхэм, механизацэм, зауэ Іуэхухэм щыхурагъаджэ къудамэхэм я ухуэныгъэр. Апхуэдэу студентхэм

пэшхэр. ректору шышыта 1965 - 1973 гъэхэри хуабжьу купщафізу ири- къэралым и щіыпіз куэдми,

папщІэ яухуауэ щытащ

спорт пэшышхуэр, общежит-

хэр, тіысыпіэ 300 зиіэ шхапіэ

иныр, библиотекэр, еджапІэ

хъушхуэ щыхужа ащ. К Іэрэфым республикэм къыщызэригъэпэша щІэныгъэкъэхутэныгъэ ІэнатІэм и цІэфІи дэнэкІи щыІуащ. Абы игъэхьэзыращ щІэныгъэхэм я кандидатрэ доктору цІыху 60-м щІигъу, и къалэмыпэм къыщІэкІащ щІэныгъэ лэжьыгъэу 400-м нэс. ЩІэныгъэлі щыпкъэм и нэіэм щіэту еджа іэщіагъэлі куэдым ехъулІэныгъэ лъагэхэр яІзу нобэ щолажьэ ди къэралми хамэ щІыпІэхэми я ІуэхушІапІэхэм. Къамболэт и лъэужьым ирикІуащ абы ипхъу закъуэри: ди республикэм и генетик цІэрыІуэ, биологие щІэныгъэхэм я доктор КІэрэф Майе. Гулъытэншэу къэнакъым

лъэпкъ щіэныгъэліым зэфІигъэкІа Іуэхугъуэ инхэр. И лэжьыгъэфіым папщіэ абы къыхуагъэфэщауэ щытащ СССР-м и къэрал дамыгъэ зыбжанэ, къратауэ щытащ РСФСР-м, КъБАССР-м я Совет Нэхъыщхьэхэм къабгъэдэкІ щІыхь тхылъхэр, ВДНХ-м. ВСНХ-м я дышэ. дыжьын медалхэр. Апхуэдэу ар ЩІДАА-м щІыхь зиІэ и академикт. КъБКъУ-м и профессор КІэрэф Къамболэт щытащ хуэфащэ дыдэу къыфіащауэ шыташ УФ-м, КъБР-м щіэныгъэмкіэ щіыхь зиіэ я лэжьакіуэ, щіыхь зиіэ я агроном, КъБР-м щІыхь зиІэ и нартыхугъэкІ цІэхэр.

ЩІэныгъэлі щыпкъэ, Хэку зауэшхуэм и ветеран КІэрэф Къамболэт Наурыз и къуэм и гъащІэр, и гупсысэхэр, и Іуэху бгъэдыхьэкІэр куэдым я щапхъэщ ноби. КъБКъУ-р къызэрызэрагъэпэщрэ илъэс 85-рэ щрикъум ирихьэлІэу КІэрэф Къамболэт и фэеплъ бюст абы къыщызэІуахащ. ЩІэблэ куэдым гъуэгугъэлъагъуэ яхуэхъуа адыгэлІ нэсым, зауэми щІэныгъэми я лІыхъусэжьым, и фэеплъыр университетым Физикэмрэ математикэмкІэ и институтым и пэјущјэ пэшым деж щытщ. Еджагъэшхуэм и цІэр дыщэпскІэ тхауэ лъэпкъ тхыдэм къызэрыхэнами шэч хэлъкъым.

КЪАРДЭН Маритэ.

сэхэм хамыгъэхъуэным хуэгъэзауэ

стр Патрушев Дмитрий видеозэпыщіэны- ноблагъэ. гъэ Іэмалхэмкіэ иригъэкіуэкіа зэіущіэм хэтащ КъБР-м мэкъумэш хозяйствэмкІэ и мелуан 81-м нэблагъэ. Нэгъабэ елъытауэ а министр Сыжажэ Хьэсэн.

УРЫСЕЙ Федерацэм Мэкъумэш хозяйствэмкІэ и министерствэр, Федеральнэ антимонопольнэ ІуэхущІапІэр, сату щІапІэхэм Іуэхур зытетым щагъэгъуэзэну, гъатхасэр и я унафэщІхэр зэгурыІуащ, унафи къащтащ уасэхэр хамыгъахъуэу зэтраlыгъэным теухуауэ. Ар зи гугъу тщІы зэІущІэм щыжиІащ УФ-м мэкъумэш хозяйствэмкІэ и министр Патрушев Дмитрий, къэралым и мэкъумэшпромышленнэ комплексым (АПК-м) и щытыкІэм щытепсэлъыхьым.

Патрушев Дмитрий къызэрыхигъэщащи, щакхъуэ, шэхэкі къыщіэзыгъэкіхэм яридэГэпыкъуну, УФ-м Мэкъумэш хозяйствэм- зэрыдэГэпыкъу ахъшэр нэгъабэ и дыгъэкіэ и министерствэм субсидииеу сом ме- гъазэ мазэм щіыналъэхэм хуагъэхьащ ларди 2,5-рэ хэгъэгухэм къахуиутІыпщащ. ЩІым елэжьхэм, Іэщ зыгъэхъухэм яхуэгъэ-

УФ-м мэкъумэш хозяйствэмкІэ и мини- зауэ ятыну субсидиер сом меларди 10-м

Мы гъэм гъавэ щІапІэу ягъэхьэзыр гектар бжыгъэр күэдкіэ нэхъыбэщ. Патрушевым щІыналъэхэм я унафэщІхэр

къыхуриджащ жылапхъэ, техникэ, щІыгъэпшэр, дагъэ гъэсыныпхъэхэм теухуауэ я чэзум зэфіэкіын папщіэ. ЗэІушІэм къызэрышыхагъэшаши, мы гъэм гъатхасэм нэхъ пасэу зэрыщ адзам

къыхэкІкІэ, языныкъуэ щІыналъэхэр щІэлъэІуащ щІыгъэпшэрхэр нэхъ псынщІэу къа І эрыхьэн папщ І э унафэ пыухык І ахэр - Губгъуэ лэжьыгъэхэр и чэзум зэфlа-

гъэкіын папщіэ, къэралыр щіым елэжьхэм жиІащ Патрушев Дмитрий.

НАФІЭДЗ Мухьэмэд.

«Труфиттрэ Хиллрэ» - ар фІэщыгъэщ нобэ зи тщіыну іуэхущіапІэм. ЦІыхухъухэм я щхьэцхэр шыщГрагъащэ, я жьакіэр щрагъэупс, кіэщіу жыпізмэ, я теплъэм

щелэжь екіуэліапіэр Инджылызым и щыхьэр Лондон XIX ліэщіыгъуэм щегъэжьауэ дэтщ.

ПАЩТЫХЬ, пщы-уэркъ

жыпіэми, тхакіуэ-усакіуэ,

политик, къулыкъущ 1 эхъу-

ми, инджылызхэм нэхъ захэзыІэтыкІыу къахэкІахэр зэкІуалІэ Труфитт Уильям и Іуэхущіапіэр 1805 гъэм жьакІэупсыпІэ къудейуэ къежьащ. Мыбы и теплъэм щыкІэлъагъэплъу къекІуэ-Черчилль Уильям, кІащ Диккенс ддол Байрон, Чарльз, Уайльд Оскар хуэдэ инджылыз цІэрыІуэхэм

Илъэс щитІ зэрыхъуам нэхъ лъапіэж ищіа фіэкіа, ноби «Труфиттрэ Хиллрэ» бренящыгъупщэжахэм яшышкъым. Хамэ къэралхэм ирагъашэ абы къышышІагъэкІ хъулъхугъэ хуэјухуэщіэхэр я уасэкіэ къызэрыкІуэ дыдэу щымытирихьэлІэу нэхъри зиубгъури, ар хъуащ цІыхухъухэм къагъэщхьэпэ сэхусэплъкъацІыхуж унэ. 1935 гъэм хъури, пащтыхь сэрейм Мыбы къыщыщ агъэк і щ іыунагъуэми, Оливье Лоу-

хьэлІэрт. Дэ мы ІуэхущІапІэм гу лъыттэн хуей щІэхъуар сурэтым щыфлъагъу, мыбы къышышІагъэкІ щхьэцщыхуэм «Адыгэ крем» («Circassian cream») цІэр зэрызэрихьэрщ.

ренс, Синатрэ Фрэнк хуэдэ

ціыху ціэрыіуэхэм зра-

гъуу ди лъэпкъыцІэр зезыхьэ щыхуэхэкІым. Мис ар щэхуакІуэм и пащхьэ зэрырахьэ псалъэхэр: «Теплъэр зэрызэрагъэзахуэ «Адыгэ крем»-р егъэлеяуэ мылыдщ, щхьэцым ику ит бы- папщІэ зэмыщхьу дыхуи 8, дагъ езытщ, санэ фіыціэм, зэрызаупс кремхэмрэ бальбергамотым, тамыплъым замхэмрэ, (мандарин) я мэхэм къыхыхьэжа удзымэм уитхьэкъуа нэужь, иужькі эгуащэ щыхуэхэмрэ. Іуэхущіапіэр напщІэм (розэ), жасминым, лилием зэхэту къапих мэр къахыхьэжу. Иужьрей ма- ліэщіыгъуэм зекіуэу щыта

«Circassian cream» цІыхухъу щхьэцщыхуэ

къамэу «Circassian cream»-м къеутІыпщ сандал жыгымрэ ванилымрэ къапих мэ къабзэр. Куэд щызэхэлъ щхьэкіэ къэмынэу, шэч къытумыхьэжу пхужыІэнущ ми, я фіагъыр шэч къы- мы мэ дахэр егъэлеяуэ іуву зытрамыхьэжш. 1875 гъэм зэхэлъуи Іум изэрыхьу зэрыщымытыр».

XIX лІэщІыгъуэм инджылызхэм утыку ирахьэ сэхухэр къыщыщІагъэкІ, псоми сэплъхэм, щхьэцылэхэм, къинэмыщІхэм «адыгэ ирихьэл і эу «Труфиттрэ Хил-пщащэ», «адыгэ бзылъхулрэ» унэр нэхъ ціэрыіуэж гъэ» ціэхэр фіащу, ахэр адыгэ щІыналъэм щыпсэу щылэжьэну хуит ящіащ. ціыхубэхэм къагъэсэбэпу жаlэурэ лъапlэу ирагъэкlыу фэщыхуэхэкІхэр пащтыхь зэрыщыта хъыбархэр зокІуэ. Абыхэм я щхьэусыгъуэ нэхъыщхьэр, дауи, дахагъэм и хэщ ап тэ къалъытэ Шэрджэс хэкум къикІар Іеинкіэ Іэмал зэримыіэр зи и меулякухеш Ішеухи шелф гур тыншу къызэрихьэхурт. Иджы а гупсысэ дыдэр цІыхухъухэм я дежи къыщагъэщхьэпэу къыщІокІ. Ауэ зи гугъу тщіы щхьэцщыхуэр Девгъэплъыт нэхъ гъунэ- дызэрыт зэманми зокіуэ, урыс ахъшэкІэ и уасэр сом минитхум къехыркъым.

«Паштыхь бренд» зыфІаща «Труфиттрэ Хиллрэ» Іуэхущіапіэм нобэ къышышІагъэкІ хъулъхугъэхэм лосьонхэмрэ кондиционерхэмрэ, шампунрэ зи гугъу тщІы щхьэцгъэщІэгъуэн зышІ шхьэусыгъуэхэм язщ абы XVIII

зэхэлъхьэкІэ Іэмалкъызэрыщагъэсэбэпыр. Мыбы щыщІащхьэцыр щызэрагъэщэри «паштыхь захуэ. упсыкІэкІэ» уи жьакІэр щыпхуаупс, пащіэмрэ жьакіэмрэ теплъэ къыщрат, зи щхьэцыр тхъуам щІалафэ къызэрытра-Іэмалхэри гъэvэж щызокІуэ, щхьэр щаупс, напэр щыпхуагъэкъабзэ. Псори

Сыт нэхъри нэхъ гъэщ эгъуэнращи, илъэс щитІ ипэкІэ псэуа ди лъэпкъэгъухэм я гугъу умыщІи, мы щхьэцщыхуэм зи цІэ зэрихьэ адыгэхэм хуэдэу нобэми ціыхухъум зигъэщіэрэщІэІуэныр нэхъ зимынэрыгъ лъэпкъ гъуэтыгъуейщ.

ціыхухъухэм папщіэ.

«АдыгэлІым цІыхубзыфэ къытезыгъэуэнкІэ псоми, уеблэмэ щхьэгъусэмрэ бынымрэ ябгъэдэсу унэм щІэсыным, зыщедзей итхырт 1830 гъэм Шэрджэсым щызэхэзекІуа инджылыз тІасхъэщІэх Спенсер Эдмунд. - Абы къыхэкІыу, шІыІэри, хуабэри, мэжэщІалІагъри къыфІэ-Іуэхукъым, тхьэмахуэ бжыгъэкІэ гъуэгу тетыфынущ, ихъуреягъыр тхъапІзу щытми, ху къэлътмакърэ зы псы фэндрэ фіэкіа имыгъчэмылэу. Жыжьэ къикіа гуэр игъэхьэщІэмэ, е, махуэшхуэм и хьэтыркіэ, хабзэм зыдригъэкІу хъумэщ абы тыншыгъуэ зригъэкІуалІэу гу щылъыптэнур. Ауэ и ныбжьыр хэкІуатэмэ, и шыІэныгъэр нэхъ къегъэлалэ. Абдежращ адыгэм гъащІэм и ІэфІым гу щыщихуэр. ДэнэкІи шыболъагъу унагъуэ насыпым и щапхъэу щхьэгъусэм, быным, къуэрылъху-пхъурылъхухэм къаухъуреихьу хьэблэм дэс дадэ жьыщхьэ махуэхэр».

ЧЭРИМ Марианнэ

Динейм щыхъыбархэр

ХэкІыпІэ къыхуамыгъуэту хъунукъым

Хамэ къэрал ІуэхущІапіэхэу УФ-м щыіэ куэдым я лэжьыгъэр піалъэкіэ къызэрызэтрагъэувыІэм теухуа хъыбархэм дуней псор зэлъащ ысащ.

ДИ КЪЭРАЛЫМ щылажьэ заводхэр, фабрикэхэр, шхапіэхэр, тыкуэнхэр, нэгъуэщі зэхуащІыжрэ цыхухэр ІэнатІэншэ хъумэ, ар жэуапыншэу къызэрамыгъэнэнур ахэр зейхэм нэхъ пасэуи жраlауэ щытащ, езыхэми, шэч хэмылъу, ящІэ апхуэдэ щытыкІэхэм ехьэліауэ щыіэ хабзэхэр. Ахэр я тегъэщіапізу, жылагъуэ зэгухьэныгъэхэм я унафэшІхэм УФ-м и Правительствэмрэ Прокуратурэ нэхъыщхьэмрэ дыгъуасэ зыхуагъэзащ компание 59-м я мылъкур ди къэралым ей щІыным, унэхэр, лъэщапіэхэр къэщэхужыным е къэтхьэкъупэным теухуа жэрдэмхэм хэплъэну.

Зи мылъкум унафэ траяужь итхэм щІыхьыну ящыщщ «Фольксваген», «ИКЕА», «Эппл», «Майкро-«Макдональдс», «Порше», «Тойота» компание лъэрызехьэхэри

Дипломи 145-рэ

хещіыкіри, предмети 100-м щІигъукіэ ядолажьэ студентхэм. Абы и мызакъуэу, езыри зэпымыууэ йоджэ ломи 145-рэ къратащ, абыкІи къэувыІэну и мурадкъым.

зиІэ профессор

«Тхылъыр щІэныгъэм и ІункІыбзэІухщ», - жеіэ адыгэ псалъэжьым. Тхылъ дапщэу піэрэ атіэ щіиджыкіар Индием щыщ профессор Партибан, дипломи 145-рэ зијэм? А упщІэм и жэуапыр езы дыдэми хуетыжынукъым.

ПРОФЕССОРЫМ Ченнаи къалэм и колледж куэдым шрегъаджэ. ШІэныгъэм и унэтІыныгъэ зэмылІэужьыгъуэхэм апхуэдизкІэ фІыуэ иужьрей илъэс щэщІым къриубыдэу Партибан дип-

Илъэс тхущІым щІигъуа профессорым апхуэдиз зэрыхузэфІэкІыр яфІэтелъыджэу журналистхэр абы еупщіати, щіэ нэхъыбэ зригъэшІэным зэрыхуэпабгъэрауэ жиlащ и ехъулІэныгъэхэр къыхуэзыхьыр. ГъэщІэгъуэн дыдэращи, ар зэхуэдэу дехьэх щІэныгъэм и унэтІыныгъэ псоми. Уеблэмэ, зым хэту адрейм хопкіэ, жыхуаІэм хуэдэу, псалъэм папщіэ, гъуазджэр иджурэ, абы къытекіыу хьэрычэт ІэнатІэм и щэхухэм зыщигъэгъуэзэн щ Іидзэфынущ е къэрал хабзэхэм ехьэлІа -уидт деахи и мехухеу! хуэфынущ.

♦УФ-м Наркотикхэм якІэлъыплъынымкІэ и Іуэхущіапіэм и лэжьакіуэм и махуэщ ♦Уней хъумакІуэ агент-

ствэхэм я лэжьакіуэхэм я махуэш **♦1991 гъэм** КъБАССР-м и Совет Нэхъыщхьэм и Президиумым къищта унафэм ипкъ иткІэ «Ленин гъуэгу» газетым и цІэр «Адыгэ пса-

лъэ» жиlэу зэрахъуэкlащ. **♦ 1948 гъэм** къалъхуащ физико-математикэ щІэныгъэхэм я доктор, КъБКъУ-м и профессор Уэщхъун Му-

Дунейм и щытыкІэнур «pogoda.yandex.ru» сайтым зэритымкіэ, Налшык уфауэ, къешх-къесу щыщытынущ. ЩІыІэр махуэм 1 градус, жэщым градуси 3 2 щыхъунущ.

Зыгъэхьэзырар ЖЬЭКІЭМЫХЪУ Маринэщ.

Лъэпкъ Іущыгъэ:

Умылъэгъуам щыхьэт утемыхъуэ.

Хамэ къэрал къикІа студентхэр щІэгузэвэн щыІэкъым

Бэрбэч ХьэтІутІэ и цІэр зезыхьэ Къэбэрдей-Балъкъэр къэрал университетым и унафэщіым и къалэнхэр зыгъэзащіэ Альтуд Юрэ хамэ къэрал къикіа студентхэм яІущІащ.

ДУНЕЙМ мы зэманым къыщыхъухэм игъэгумэщІ, я Іуэху зытетым игъэгузавэ хамэ къэрал студентхэм Алътудым захуигъазэри яжријащ езыхэм ехьэліа щытыкіэм зыкіи зэрызимыхъуэжыр, я еджэным адэкІи тэмэму пащэнымкІэ Іэмал псори зэраІэр.

Альтуд Юрэ къызэрыхигъэщамкіэ, хамэ къэрал къикіа студентхэр зыщіэупщіэ Іуэхугъуэ псоми жэуап щагъуэт абыхэм япыщіа къудамэм. Зэіумыбз къыщыхэкіым дежи къэрал къулыкъущіапіэхэмрэ щіыналъэ унафэщіхэмрэ студентхэм я гуныкъуэгъуэхэр щхьэщах, зыхуей-зыхуэныкъуэхэмкІэ къызэрагъэпэщ.

ЩХЬЭЩЭХУЖ Инал.

ДыгъуакІуэр яубыдащ

Май районым и прокуратурэм судым Іэригъэхьащ Іэшэрэ абы и шэхэмрэ зэрадыгъуам, автомашинэ зэрырахужьам ехьэліа уголовнэ іуэхур.

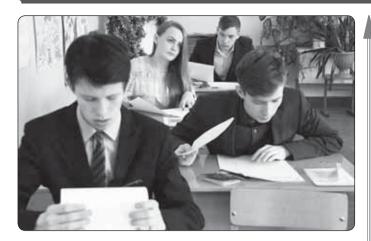
РАЙОНЫМ и прокурорым и къуэдзэ Антышев Алексей Іэ щІидзащ УФ-м и УК-м и 226-нэ статьям и 1-нэ Іыхьэмрэ (Іэщэ, шэхэр дыгъун) УФ-м и УК-м и 166-нэ статьям и 1-нэ Іыхьэмрэ (дыгъун (ехужьэн) мурад имыІэу автомашинэр къэгъэсэбэпын) къыщыхьа щІэпхъаджагъэхэр илэжьауэ М. зэрагъэкъуаншэ уголовнэ Іуэхум.

Іуэхур зэхэзыгъэкіахэм наіуэ къызэращіамкіэ, 2021 гъэм и щэкіуэгъуэм М. къидыгъуащ Іэщэрэ абы и шэхэмрэ икіи езым имей, къигъэсэбэпынуи зыхуимыт автомашинэ гуэрым иригъэзагъэри ежьаш.

Полицэм и лэжьак уэхэм бзаджащ Тэр яубыдащ. Ар илъэсиблым нэблагъэкІэ ягъэтІысынкІэ хъунущ.

ДЫГУЛЫБГЪУ Жантинэ.

Абы дегъэпІейтей Егъэджэныгъэ ПщІэну шхьэпэщ

«ЗэрыпщІэр си фІэщ щІыт!»

Урысей Федерацэм Мэкъумэш хозяйствэмрэ къэрал къулыкъумкіэ и академием (РАНХиГС) и Кавказ Ищхъэрэ институтым иджыблагъэ зэхьэзэхуэ гъэщ эгъуэн къыхилъхьащ. «ЗэрыпщІэр си фІэщ щІыт!» аращ зэреджэр Зыуэ щыт къэрал экзамен гъэунэхуныгъэхэр зытыну ныбжьыщІэм балл бжыгъэу къыщихьыфынум иджыри 7 хигъэхъуэну Іэмал къезыт

АБЫ хыхьэ хъунущ курыт еджапІэхэм я 10 - 11-нэ классхэм щІэсхэр, ІэщІагъэ щызрагъэгъуэт курыт еджапіэхэр къэзыух ныбжьыщіэхэр.

Зэпеуэр Іыхьэ зыбжанэу зэхэтынуш. Япэ Іыхьэм хыхьэу 2022 гъэм гъатхэпэм и 4-м щегъэжьауэ мэлыжьыхьым и 14 пщІондэ ныбжьыщІэхэм зэпеуэм и къызэгъэпэщакІуэхэм я деж ягъэхьын хуей хъыбарегъащіэм и ціэмрэ унагъуэціэмрэ, щеджэ еджапlэр, зэрызыпащlэну телефоныр къыщыгъэлъэгъуауэ щытыпхъэщ. Хъыбарегъащlэр priem@ski.ranepa.ru майл-хэщІапІэм егъэхьын хуейщ.

ЕтІуанэ Іыхьэр езы зэпеуэм теухуащ. Ар 2022 гъэм мэлыжьыхьым и 15-м щегъэжьауэ и 21 пщондэ екіуэкІынущ. Зэпеуэр зэрекІуэкІыну щІыкІэр зыубзыху тхыгъэм ипкъ иткіэ хьэзыр хъуа гъэлъэгъуэныгъэр (презентацэр) къызэгъэпэщакіуэхэм я майл-хэщіапіэм ягъэхь. Лэжьыгъэхэм я гъэпсыкІэ-ухуэкІэм теухуа хабзэр зэхьэзэхуэм и сайтым илъынущ, абдеж абы щыгъуазэ зыщыхуащІыфынущ. ПэІудзауэ екІуэкІыну етІуанэ Іыхьэм хэтахэм я рейтингыр къызыхэщ хъыбарыр 2022 гъэм мэлыжьыхьым и 23-м нэхърэ мынэхъ кlасэу зэхьэзэхуэм и сайтым кърагъзувэжынущ.

Ещанэ Іыхьэр, иужьрейр, 2022 гъэм мэлыжьыхым и 27-м екІуэкІынущ. Бжьыгъуэ зэфІэхьым деж зэпеуэм щытекlуахэмрэ къыщыхэжаныкlахэмрэ наlуэ хъунущ.

«Зэрыпщіэр си фіэщ щіыт!» ныбжьыщіэ зэпеуэр УФ-м Мэкъумэш хозяйствэмрэ къэрал къулыкъумкіэ и академием и Кавказ Ищхъэрэ институтым илъэс зыбжанэ хъуауэ гъатхэм ирегъэкlуэкl. Ди хэгъэгум щыщ щlалэгъуалэм я закъуэкъым, атlэ гъунэгъу щlыналъэхэми щыщ еджакІуэхэри хьэрхуэрым хохьэ. Зыуэ щыт къэрал экзамен гъзунэхуныгъэм балл лей уиlэу уекlуэлlэныр зэрыІэмалыфІыр, абы къыпхузэІуих гъуэгухэр нэхъыбэ зэрыхъур къызыгурыІуэ еджакІуэхэри кІуэ пэтми нэхъыбэ мэхъу, зэхьэзэхуэхэми жыджэру хохьэ. «Мыпхуэдэ зэпеуэхэращ зэфіэкі зыбгъэдэлъ щіалэгъуалэр нэхъ наІуэ къыщыхъур, ар нахуэу къыщылъагъуэр. Зыуэ щыт къэрал экзаменхэм сыт хуэдиз фІагъ ябгъэдэлъми, сабийм лъэкІынур, езым бгъэдэлъ гуащІэр къихутэн хузэфІэкІынукъым. Мы едгъэкІуэкІ зэпеуэхэр абы и лъэныкъуэкіэ хуабжьу мыхьэнэ зиіэщ», - жаіэ зэпеуэм и

ТРАМЭ Батырджэрий.

УнагъуэщІэхэм я хэхъуэ

Налшык къалэ щіыпіэ унафэр щызе- кіын мылъкукіэ защіэгъэкъуэныр. Къэращэхүү абы үнэ иращіыхьыну е унапіэ бжыгъэм теухуащ. хьэзыр зэрагъэпэщыну Іэмал къезыт

«ЦІЫХУХЭР унапіэкіэ къызэгъэпэщыным икіи псэупіэ-коммунальнэ іуэхутхьэбзэхэмкіэ защіэгъэкъуэнымкіэ къэрал программэм» ипкъ иткіэ Налшык къалэ зи псэупіэкіэ гугъу ехь е ар ирагъэфіэкіуэн хуейуэ къызыпэщылъ унагъуэ 19 кърагъэблагъэри, тхылъхэр Іэщіалъхьащ.

Къалэ администрацэм хъыбар къызэритамкіэ, 2022 гъэм къэрал дэіэпыкъуныгъэр зыгъуэтахэм ящыщу тхур бын куэд щапі унагъуэхэм ящыщкъым. Къекіуэкі къэрал хабээм игъуэта зэхъуэкІыныгъэхэм япкъ иткіэ, программэмкіэ гулъытэ зызакъуэкъым. Программэм къегъэув зи ныбжыр илъэс 35-м щІимыгъуа унагъуэщіэхэм щіапіэ е унапіэ хьэзыр къызыщіэ-

хьэнымкіэ и Іуэхущіапіэм унагъуэщіэ лым апхуэдэ унагъуэхэм къахуиутіыпщ **19-м иджыблагъэ яритащ щіапіэ къа-** ахъшэм и куэдагъыр унагъуэм щіэс ціыху

Иужьрей илъэсихым къэрал гулъытэ ягъуэташ Налшык къалэ шыш унагъуэ щищым нэблагъэм. Къыхэгъэщын хуейщ къалэ къулыкъущІапІэр программэм къигъзув ныбжьым ебэкъуа унагъуэхэми щІэгъэкъуэн зэрахуэхъур. Псалъэм и хьэтыркіэ, апхуэдэхэм Іэмал яіэщ ипотекэм щыщу япэу иратын хүей сом бжыгъэр хуапшынынымкІэ е ахъшэ къащтам хэхъуэ процентым и Іыхьэр банкым етыжынымкІэ дэІэпыкъуныгъэ ягъуэтынымкіэ.

Программэм ипкъ иткіэ, 2021 гъэм щіапіэ къэзыщэхуну е зи унапіэр зыхуей хуэзыгъэзэну къызыпэщылъхэм ящыщу къалэ къулыкъущІапІэр унагъуитхум ядэІэпыкъуащ. Абы къищынэмыщІауэ, унагъуигъуэтыр апхуэдэ унагъуэ быныфlэхэм я щым программэм хыхьэну зэрыхуеймкlэ тхылъ щІалъхьащ.

ШУРДЫМ Динэ.

ЕджакІуэхэм я урысейпсо зэхьэзэхуэхэм щыщ Іыхьэхэу Къэбэрдей-Балъкъэрым мызыгъуэ-гум щекlуэкlахэм Май щІыналъэм щыщ ныб-жьыщіэ ціыкіухэр пашэ щыхъуащ. Дерс зэмыліэужьыгъуэхэмкіэ щіыпіэм щызэхаша зэпеуэм Май къалэмрэ абы къедза жылагъуэхэмрэ щыщ еджакіуэ 14 къыщыхэжанык ащ.

МАХУЭ зыбжанэ хъууэ аращ ЕджакІуэхэм я урызэхьэзэхүэхэм сейпсо кърикІуахэр КъБР-м ЕгъэджэныгъэмкІэ, щІэныгъэмрэ щ алэгъуалэм я ІуэхухэмкІэ и министерствэм хэlущІыІу зэрищІрэ. Курыт еджапіэм щадж дерс унэтІыныгъэ 24-м къриубыдэ щІэныгъэр къызэращтамрэ абыхэмкІэ зрагъэгъуэтыпхъэ есэныгъэхэм Іэрыхуэ зэрахуэхъуамрэ къагъэлъэгъуэну щІыналъэм егъэджэны налъэхэм щекІуэкІа зэ-Іэмал яІащ ди щІыналъэм щыщ ныбжьыщІэхэм.

Май щІыналъэм щыщу классхэм щеджэ сабий 72рэ. Къалэм щекіуэкіа зэпсо зэхьэзэхүэм къэкІуар. сабийхэм ябгъэдэлъ щІэ- ныгъэр рыщагъэлъагъуэм и мы- программэр хьэзэхуэхэм 2019/2020 гъэ еджэгъуэм ди щІыналъэм щыщу абы кіуэр. сабий 12 къыщыхэжанык ауэ шыташ, къыкіэлъыкіуэм мы гъэм екіуэкіа зэхьэзэ

Май щІыналъэр пашэ мэхъу

- цІыхуи 8, иджы - цІыху хуэхэм зы Іуэхугъуэ къы-14-м нэсащ», - щыжаІэ Май гъэмкІэ и къулыкъущІапІэм и лэжьакІуэхэм.

18-м щІидзэнурэ мэлы- зэпеуэм хыхьэну Іэмал жьыхьым и 30 пщІондэ щымыІэу хъумэ, олимпиапеуэм щытекІуахэмрэ къы- екІуэкІынущ. Абы хэтынур дэм и къызэгъэпэщащыхэжаныкlахэмрэщ Нал- мы гъэм текlуахэм я зашык щызэхаша хэгъэгу- къуэкъым, атІэ нэгъабэ къыхэжаныкІахэри ира-«Иужьрей илъэсищым ди гъэблэгъэнущ. Курыт щІэныгъэр утыкушхуэхэм зэ- ІуэхущІапІэхэр зэрылажьэ зэхьэзэхуэм къазэрыгузакъузу, абыкіэ ехъулізны- рыіуар, абы зэрыпэлъэзэрызыІэрагъэ- щар къэзыгъэлъагъуэ зэхьэм гу лъумытэнкіэ іэмал фіэкіымрэ щіэныгъэмрэ иІэкъым. Хэгъэгупсо зэ- зэхьэзэхуэм къыщалъытэ. уеплъмэ, БаллкІэ зи кІэн къикІахэиужьрей Іыхьэми ращ

НэхъапэкІэ щымыІауэ,

хыхьащ. УФ-м и щІыпеуэхэм хыхьэ дерс унэтІыныгъэ 24-м языхэзым Зэхьэзэхуэхэм я иужь- сабийм балл бжыгъэ гуэр зэхьэзэхүэм хэтащ 9 - 11-нэ рей Гыхьэр гъатхэпэм и хуримыкъурэ урысейпсо кІуэхэм щІыналъэм ар зыхуримыкъу дерс унэтІыныгъэм квотэ хуеутыпш - сабийм Іэмал ирет щызрагъэгъуэт и щІыналъэр къэралпсо щигъэлъэ-

> Урысейпсо зэпеуэхэр щыщыіэ щіыпіэмрэ дерс унэтIыныгъэхэмкIэ хэхауэ зэхьэзэхуэхэр щекlуэкlыну махуэмрэ УФ-м ЕгъэджэныгъэмкІэ и министерствэм и унафэкІэ яубзыху.

> > БЕСЛЪЭН Берд.

Къалэдэсхэр щогуфІыкІ

Прохладнэ къалэм дэт курыт еджапіэхэм мыгувэу иджыри зы къахэхъуэнущ.

«ЩІЭНЫГЪЭ» лъэпкъ проектым хиубыдэу гъэ кІуам и щэкІуэгъуэ мазэм кърагъэжьа ухуэныгъэр егугъуу кърахьэліэ. Іуэхум текіуэдэну мылъкур къэралым къахуиутІыпщащ. Сабий 785-рэ зыщІэхуэну школыщІэм и фіыгъэкіэ шыіэжынукъым еджакіуэхэри егъэджакіуэхэри гугъу езыгъэхьу щыта шэджагъуэеджэр. А Іэгъуэблагъэм (Граничный уэрамдыхьэм) щыпсэухэри школыр зэрапэгъунэгъунум икъукіэ щогуфіыкі.

Ухуэныгъэхэр къыхуагъэува пlалъэм фlэмыкlыу зэф ахынуш. Мы зэманым ирихьэл эү үнэм и пкъыр драгъэкІуеящ. Нэхъыщхьэращи, лэжьыгъэхэр зы махуи

ШЭРЭДЖ Дисэ.

пооэ щым щыпсэу цыху ожыгьэм хуэдиз зэуэ дунейм щытета къэхъуакъым - меларди 7,5-рэ дохъу. Зэрыгуры узгъуэщи, иджы хуэдэу далъахъэ

ди кІэрыхубжьэрыхухэр машинэшхүэхэмкіэ губгъуэм яшэри, иракіут, зэтраубэ. Европэм и къэрал зызыужьахэм нэгъуэщІщ щытлъагъур: кІэрыкъихуэу. ТхылъымпІэр, абджыр, покІэрыхубдзэу. Ар нэхъ тыншыжщ. Машинэшхуэхэр къыкІэлъокІуэри, кІэрыхубягъэткіуж, полимерыр мономеру зэпкърагъэхужри, щІэрыщІэу нэ-Іуэхущіапіэ къыхащіыкіыж. ЗэрыгурыІуэгъуэщи, абы мылъку нэхъ мащіэ токіуадэ, псалъэм папщіэ, мэзым пхъэ къы-

щІэпшу къыхэпщІыкІ нэхърэ. - Сыткіэ шынагъуэ кіэрыхуб-

- Псом япэрауэ, абыхэм «парниковый эффект» жыхуэтІэр къашэнкІэ хъунущ, къищынэмыщІауэ, къыхиху гъуэзыр фІейщ, щхъухьщ. Ар уэгум йохьэ, жьауэм хуэдэу ди щІыгум гъэзэжыфурэ, хьэуар къегъэплъ. Хуабагъэм хэхъуэху, мылхэр мэткlу, ду-нейпсо тенджызым зыкъеlэт. Eтlyaнэрауэ, кІэрыхубжьэрыхухэр щІэхзэрыІэпыкІыр. Дауи, абы хуэфащэ фэх езыр-езыру зэпкърыхужыркъым, гулъытэ хуумыщімэ, кіэрыхубжьэ- ахэр илъэсищэ бжыгъэкіэ щіым рыхум зэи кіэ иіэнукъым. Псалъэм хэлъыфынущ зэран хъууэ. Щіыр зы- мэ. папщіэ, къызэрыгуэкі ціыхум и унэ хуей хуэбгъэзэжыным зэманрэ мылъщІихым и проценти 10-р гъэсынып- кушхуэрэ токІуадэ. Ещанэрауэ, дунейр

лимерщ, 15-р - гъущіхэкі, бзыпхъэ, гъуэз щхъухь къахокі, къищынэмыабдж, хьэфэ, къинэмыщіхэращ. Куэд щіауэ, мафіэ къащіэнэнкіэ шыегупсысу піэрэ хыфіэддзахэм адэкіэ нагъуэщ. Псалъэм папщіэ, дезодо-иращіэм, здахьым? Зэрытщіэмкіэ, рант къэплъар къауэрэ тхылъымнагъуэщ. Псалъэм папшіэ, дезодопіэм щіэнэмэ, мафіэм іэгъуэблагъэм ит къэкІыгъэхэм, жыгхэм зридзы-

· Къэбэрдей-Балъкъэрым и гугъу пщІымэ-щэ?

- Ди республикэм къыщекІуэкІыр лимерыр щхьэхуэ-щхьэхуэу зралъхьэ псори нэрылъагъущ - къуажэ, къалэ яІэщ. Е пщіантіэ кіуэціым кумбы- къэс щіыпіэ хэха яіэу, абы щызэтракіутэу аращ. Пэжщ, иджыпсту пхъэнкіийр дэзыш Іуэхущіапіэ диіэщ, зэпымычуи мэлажьэ, ауэ щІыпІэщІыпІэкІэ кІэрыхубжьэрыхухэр щызэтракіутэу, я пщіантіэм къыдахар къаздыпэщІэхуэм деж щрадзу урохьэліэ. Псоми тщіэжу къыщіэкіынщ, нэхъапэм Аруан куейм гъуэгу Іуфэр кіэрыхубжьэрыху идзыпіэ ящіауэ, щызэтракіутэу щытат. Абы хуабжьу дигъэпІейтейрт. А щІыпІэм пэмыжыжьэу завод яухуэри, псори ягъэкъэбзэжащ. Мис апхуэдэ заводхэр район къэс дэщіыхьыпхъэш, ди республикэ дахэр адэкіи щіэрэщіэн папшіэ. «КомбиТех» технологиер къагъэсэбэпу, хамэ къэрал ІуэхущІапІэхэм Къэбэрдей-Балъкъэрым кІэрыхубжьэрыхум щелэжьыж завод зыбжанэ щрагъзухуэну зэрызэгурыІуэнум тепсэлъыхьащ иджыблагъэ. Дауи, ар фІы дыдэт, сыту жыпІэмэ, кІэрыхубжьэрыхум уелэжьын щхьэкІэ мылъкушхуэ ухуейщ, ди къару закъуэкІи а Іуэхум дыпэлъэщынукъым. Ди республикэм «Экопункт» зыбжанэ шыlэш. абыхэм абдж, пластмассэ, тхылъымпіэ Іах, уасэ гуэр къыпэкіуэу. Хэкіыпіэ щыіэщ, ціыхухэм щіымрэ псыхъуэм-рэ ямыуфГеину гъэсэныгъэрэ гукъэкІрэ яхурикъуркъым армыхъу-

> Епсэлъар ФЫРЭ Анфисэщ.

Дохъушыкъуей щІалэхэм ноби уэрэд жаlэ

Ныбжь дахэ зиіэ, хаб- егъэджакіуэхэр, зэжь зыдэлъ Старэ Шэ- кіуэхэр. (Дохъушыкъуей) къуажэм иджыблагъэ ща- хабзэмкІэ унэм и утыкум гъэлъэпіащ Афганиста- деж щекіуэкіащ. ным щекіуэкіа зауэм ліыхъужьыгъэ уэрамитіым фіащащ.

АФГАНИСТАНЫМ щызэуахэм, щіыпіэ-щіыпіэ- хэри утыку кърахьащ. кіэ щекіуэкіа зауэхэмрэ зэпэщІэтыныгъэхэмрэ хэ- къуажэм щІыпІэ унафэр абыхэм я адэ-анэхэм, я тахэм я зэгухьэныгъэмрэ щызехьэнымкІэ советым и щхьэгъусэхэм. Зи фэеп-Аруан шІыналъэм шІыпіэ унафэші Мырзэ Хьэчим лъыр тіэт, зи ліыгъэр дгъэуна-фэр щызехьэнымкІэ и къызэхуэсахэм lуэхущlапlэмрэ зэгъусэу яхуищlа нэужь, екlуэкl lуэ- кlэ ди гум ихунукъым, я щlалэхэм къызэрагъэпэщри, уэра- хугъуэм гъэсэныгъэ и лъэ- цІэри къытщІэхъуэ щІэбмхэм я ціэхэр зэра- ныкъуэкіэ мыхьэнэшхуэ зэ- лэм яіэщіэхунукъым». хъуэжым теухуа къуажэм щекІуэкІащ. ЗэІу- зэрыжиІамкІэ, Іэщынхэрэ депутат, Афганистаным щіэм къеблэгъащ къуа- Мерхэрэ я мызакъуэу, жы- щызэуахэм, щіыпіэ-щіыпіэ-Мерхэрэ ящыщхэр, вете- хуэн шалэхэм я цахэр но- пэщатыныгъэхэмрэ хэтаи хъыбарегъащІэ Іуэху- гъуалэмкІэ щІапІэхэм я ліыкіуэхэр, гъуэгугъэлъагъуэщ. «Зи хэ- хуэсахэм псалъэ дахэкіэ за-

еджа-

ЩэнхабзэмкІэ унэм и къагъэлъа- лэжьакіуэхэм махуэщіым щэщ», - жиіащ нэхъыгъуэу хэта щіалитіым я ирихьэлізу литературэмрэ жьым. фэеплъыр. Іэщын Замир- макъамэмрэ шызэхэт нэрэ Мер Хьэсэнрэ я ціэхэр гузыужь программэ зэхалъхьащ, Афган зауэм зи шхьэ хэзылъхьа шіалэхэм ятеухуа гъэлъэгъуэныгъэ-

> ЗэІущІэр пэкІу риІэр къыхигъэщащ. Абы

курэ зи унэрэ фІыуэ зымылъагъу цІыхум укъигъэ-Пэкіур къуажэм дэт Щэн- пэжыну ущыгугъ хъунукъым, гукъэкі ящіу пэкіур къызэзыгъэпэщахэми фІыщІэрэ щытхъурэ яхуэфа-

> Аруан щІыналъэм щІыпІэ унафэр щызехьэнымкІэ и къулыкъущІапІэм и унафэщІым и къуэдзэ ЦокІыл Азэмэт псалъэ щратым къыхигъэщащ: «Дэ дахуэарэзыщ къызэІузыха, зауэм хэкІуэда щІалэхэм, фіыщіэ лъапіэ щіалэхэр игъащіэ-

КъБР-м и Парламентым и Іэщынхэрэ лэри лъэпкъри зэрыгуш- кІэ щекІуэкІа зауэхэмрэ зэран, щІалэгъуалэ, лъэпкъ бэ уэрамхэм фІащ, абы- хэм я зэгухьэныгъэм и тет пхъэбгъухэр кІэраІузэгухьэныгъэхэм, КъБР-м хэм я щапхъэри щалэ- президиумым и тхьэмадэ лащ. нэгъэсауэ Тхьэгъэлэдж Тимур къызэ-

дызыхэт пэкіур зауэм хэкІуэда ди щІалэхэм - Іэщын Замиррэ Мер Хьэсэнрэ ятеухуами, Афган зауэм къимыкІыжа ди ныбжьэгъухэри ядыдогъэлъапіэ. Щіавухальш дехеци в мехел къуажэ уэрамхэм зэрыф ащам икъукіэ дыщогуфіыкі. ЛІыгъэм кіуэд зэримыіэр, лъэужьынши зэрымыхъур нобэрей зэгущгэм хуэдэхэм къагъэлъагъуэ. Си фІэщ хъуащ дохъушыкъуей щІалэхэм ноби уэрэд зэрыжаІэр, абы зэпыу зэримыІэр. Сыхуейт Іуэхум хэлыфыхьа дэтхэнэми зыми ди зэгухьэныгъэм и ціэкіэ фіышіэшхуэ яхуэсщіыну, къыхалъхьа жэрдэмыр и кІэм зэрынагъэсам щхьэкІэ Тхьэр арэзы къыфхухъу Афганистаным щызэуа-

хуигъазэри жиlащ: «Нобэ

хэм, щіыпіэ-щіыпіэкіэ щекіуэкіа зауэхэмрэ зэпэщіэтыныгъэхэмрэ хэтахэм я зэгухьэныгъэм къыбгъэдэкІыў Тхьэгъэлэдж Тимур фіыщіэгуапэ тхылъхэр іэщынхэрэ Мерхэрэ я лъэпкъхэм яритащ, быныфІ зэрагъэсам, щапхъэ зытепх хъун щІэблэ къазэрыщІэхъуам папщІэ.

ЗэІущІэм къыщыпсэлъащ Нарткъалэ, Аруан, Лэскэн, Шэрэдж щІыналъэхэм зауэ хуэјухуэщіэхэмкіэ я комиссар Багъы МуІэед, Іимам Іэбу-Хьэнифэ и цІэр зезыхьэ Кавказ Ищхъэрэ ислъам университетым и унафэщІ, Афган зауэм хэта Чочаев Шарабутдин, жылагъуэ зэгухьэныгъэхэм я унафэщІхэр, Іэщынхэрэ Мерхэрэ я лъэпкъхэм я нэхъыжьхэр, зи фэеплъыр ягъэлъапІэ щІалэхэм къулыкъу къадэзыщ а Щоджэн Заур, нэгъуэщІхэри.

Афган зауэм хэкІуэда я фэеплъыр ягъэлъапІэу пэкІум къыщызэхуэсахэр зы дакъикъэкІэ щыму щыгъуащ.

Пэкіум и япэ Іыхьэр зэфіэкіа нэужь, уэрамхэм тет унэхэм Іэщын Зауррэ Мер Хьэсэнрэ я цІэхэр зы-

ЩХЬЭЩЭХУЖ Инал. ▼

кІэрыхубжьэрыху куэд зэи щыІакъым. КУЭНШЫБРЭ кІэрыхубжьэрыхуу

губгъуэм иткlутэр, псым хэткlутэр Іэўжьыншэ хъуркъым: абыхэм узыфэ зэмыліэужьыгъуэ куэд къахокі, псэущхьэхэмрэ хьэкіэкхъуэкіэхэмрэ зэран яхуохъу, хьэуар, псыр яуфІей.

НэхъапэІуэкІэ пхъэ, тхылъымпІэхэкІхэр щІым хэкіуэдэжу щытамэ, нобэ гъущІхэкІ, радиоактивнэ пкъыгъуэ, пластмассэ, щіым хуэмыгъэткіу къинэмыщі куэдкіэ ди щіыр докудэ. Псалъэм папщіэ, илъэсым къриубыдэу хубжьэрыхур зэхадз, унэм щіахын ипэ пластмасс птулъкІэ мелард 200, стэчан цІыкіуу мелард 58-рэ хыфіыдодзэ. А псор. зэрыгурыІуэгъуэши, шІым щІофыхь, абы къапкърыкі щхъухь гъэшхуищ къыдагъэувэ, гуащІэхэр псы дызэфэм къыхолъадэ, жьэрыхухэр зэхэгъэщхьэхукІауэ иракъэкІыгъэхэм зэщІашэ, дэ ар дошхыж.

Къэбэрдей-Балъкъэрым кІэрыхубжьэрыху идзыпіэ зыбжанэ иіэщ, жьэрыхухэм щелэжьыж заводхэм цІыхухэм зэран яхуэхъуу, иращІэнур зыхуей щыхуагъазэ. Апхуэдэ щІыкІэямыщізу, хабзэм къемызэгъми, Іэма- кіэ мэзри, хьэуари, псыри, щіыри лыншагъэкіэ абдежхэм щызэхуа- яхъумэ. Дауэ жыпіэмэ, тхылъымпіэр хьэсын хуей хъуауэ. Псалъэм пап- ягъэвэжурэ, ягъэкъэбзэж, абджыр щІэ, Аруан куейм гъуэгубгъур пхъэнкіий идзыпіэ ящіри, псалъэмакъ куэд къекіуэкіащ, иужьым кіэрыхуб- гъуэщі хьэпшып зэмыліэужьыгъуэхэр жьэрыхухэм щелэжь къызэјуахри, зэман кіэщікіэ ар зэтра-

КІэрыхубжьэрыхухэм зэрелэжьыж щІыкіэм, хамэ къэралхэм а Іуэхур зэрыщыгъэувам тыдогъэпсэльыхь жьэрыху идзыпіэхэр? КъБКъУ-м и профессор, химие щІэныгъэхэм я доктор Мэшыкъуэ Нур-

- Нурхьэлий, кІэрыхубжьэрыхум и Іуэхур дуней псом ди зэхуэдэ гукъеуэу жыпіэмэ, ущыуэнукъым. Мы къыщхьэщогъуалъхьэри, дыгъэпсыр упщі<mark>эм зэ кіэ игъуэтыну піэрэ, дауэ</mark> къыпхыкіыу, ауэ хьэршым имыуеплърэ?

- Псом япэрауэ, къыхэгъэщыпхъэщ илъэсым тещіыхьауэ зы ціыхум кіэрыхубжьэрыхуу килограмм 300 къыхъэщ, 25-р - ерыскъыпхъэщ, 50-р - по- щыхуабэм деж кlэрыхубжьэрыхухэм

«Тхьэмадэ», «тхьэмыщкІэ» псалъэхэр къызэрыхъуар

Анэдэлъхубзэр зылъагъу дэтхэнэ зыми фіэфіщ псалъэ щхьэхуэхэм къежьапІэ яхуэхъуар къищіэну. Ар апхуэдизкіэ удэзыхьэх Іуэхущи, уеблэмэ ди зэманым бзэм иримыпсалъэхэри узым ещхьу зэщіищтауэ, хьэрфкіэ фіэкіа зэтемыхуэ псалъэхэр зы мыхьэнэм ирапхыну хуожьэ. Апхуэдэхэм ягу къэгъэкіыжын хуей мэхъу псалъэхэм я къэхъукІэр зыдж этимологие. лингвистикэ шІэныгъэхэм щхьэрыутІыпщу, зи Іуэху зепхуэ бзэри нэгъуэщі зыбжани умыщізу убгъэдыхьэ зэрымыхъунур. «Тхьэмадэ, тхьэмыщкіэ» псалъэхэм я къэхъу- щытщ. Тхьэ фіэщхъуныкіэм топсэлъыхь Іустаз Гуэщокъуэ Абдул-Бакъий.

А ПСАЛЪЭХЭР зэрызэхэ- хьим лъапІэрами) и къэулъыр наlуэу, гурыlуэгъуэу нэхугъуэм дунейм къытехьа уеблэмэ къезауэхэрт Тхьэ

гъэр зи лъабжьэ Тхьэ хабзэхэм (динхэм) языхэзым (ар Муса лъапІэрами Ибрэ-

щІэмыхъур нэхъыбэу къы- мыдэкіэ» еджэу щытащ. зыхэкІыр зэрыхамыщІыкІмыщІэкІэ» еджэхэу щытащ дыкъэсащ. диным бгъэдэтхэр. Кlахэ жыlэкlэкlэ жыпlэмэ: «Тхьэ/ мыкІэ е Тхьэ/мышІэ», жыпІэну аращ. Ноби зэрыжаІэр апхуэдэущ. ИужькІэ ІэкІэми зихъуэжащ. Къэбэрдейм ди жыІэкІэм къызэредгъэзэгъам хуэдэу «тхьэмыщкІэ» хъуауэ аращ.

ЦІыху къызэрыкіуэу щымыту, хэlэтыкlауэ зыкъэзылъытэжхэм я фІэщмыкъудейм къыщымынэу, къедауэрт, къеныкъуэкъурт

псалъэщ тури. Ціыху къы- хабзэм. Аращи, абыхэм зэрыкlуэхэм Тхьэр я фlэщ «Тхьэ мыдэ» фlащри, «Тхьэ

Ауэрэ Іуэхуми щытыкІэми рауэ, зэрамыщІэрауэ зэры- зихъуэжурэ, дауэри зэпэщытым, ахэр ямыдэу зэры- щІэтри нэгъуэщІ щытыкІэ ныкъуакъуэм папщіэ, абы- иувэм, псалъэхэри нэгъуэщі хэм «тхьэмыщкіэкіэ» «Тхьэ купщіэм техьэурэ, нобэм

«Тхьэ мыдэ» псалъэм «Тхьэр мыдэн» купщІэр кІэрыхури, «нэхъыжь, хэІэтыкla» купщІэр къэнащ, и жы-

«Тхьэ мыщІэ» псалъэми «Тхьэр мыщІэ» купщІэр кІэрыхури, «лажьэ зимыІэ, къуаншагъэ зыбгъэдэмылъ, уеблэмэ уигу зыщІэгъупхъэ» мыхьэнэм хуэкІуащ. И хъуныгъэр къызыхэкІыр жыІэкІэми зихъуэжащ. Нэхъ ямыщІэн е щымыгъуэзэн- зыщихъуэжари къэбэрдей ратэкъым, ямыдэнрат. Сыту жыІэкІэращ. КІахэ жыІэкІэр жыпіэмэ, ахэр, ямыдэ иджыри нэхь ещхьщ псалъэм и къежьапІэм.

ЧЭРИМ Марианнэ.

Лэскэн шІыналъэ Жылагъуэ

«Зэхуэдэхэр зопсэлъыліэ»

Тэрч къалэ дэт Мэлбахъуэ Тимборэ и щхьэкІэ гу зылъытапхъэхэм хилъхьауэ иригъэкіуэкі «Зэхуэдэхэр зыхуэдэм зыщагъэгъуазэрт. зопсэлъылІэ» урысейпсо проектым хыхьэу. Еджакіуэ ціыкіухэм яіущіащ лъыхьу щыта іуэхугъуэхэм иджырей гъа-Къзбэрдей-Балъкъэр Республикэм бжы- щіэм ущеіусэ, ущеізб, и шыфэліыфэхэр гъэхэр зи лъабжьэ зыужьыныгъэмкіэ и шебгъэфіакіуэ хъуащ. Абыхэм ящыщщ, министр Ащхъуэт Ислъам.

ІУЭХУГЪУЭР лъэкІыныгъэкІэ цІэрыІуэ хъуа цІыхухэм я кІынкІэ шынагъуэу цІыкІухэр тепсэ-щапхъэхэмкІэ иджырей Урысейм куэд лъыхьырт интеллект ІэрыщІыр щыІэ алгозэрыщыпхузэфІэкІынур щІалэгъуалэм я фІэщ шІыным, сыт хуэдэ шІыналъэ нэгумрэ зыщыщымрэ зэхэзыгъэкі сисущыпсэуми, къыхэпх ІэнатІэм зыщыбужьыфыну зэрыщытымкІэ Іэмал зэ- пыкъуэгъухэм къызэрыщыбгъэсэбэпыну рыщы Іэр щі эблэм зыхегъэщі эным.

сыхьэтитікіэ ядригъэкіуэкіа зэіущіэр уэршэр щІыкІэм тету блэкІащ. Зэманыр зэрыкіуэр яіэщіэхужауэ, зэпсэльэныгьэ хьэщ, сыт щхьэкіэ жыпіэмэ, махуэ кьэс щхьэпэхэр лъэныкъуитІми я зэхуаку къитэджыкІащ.

Зи еджапІэ къэухыгъуэ хъуа, гъэунэхуныгъэхэр къызыпэщылъ цІыкІухэм псори яфІэгъэщІэгъуэнт. Нэрылъагъут ахэр куэдым зэригъэпІейтейр, къапэплъэр зэрамышІэм, къалъыкъуэкІынкІэ хъуну лъэпощхьэпохэмрэ гугъуехьхэмрэ гумэщІыгъуэ къызэрыратыр. ЕджакІуэхэр зыщі зупщі а і уэхугъуэхэр куэд мэхъу: интернет пцІыр иджырей гъащІэм и нэщэнэшІэ зэрыхъуамрэ абы пэщІэувэн зэрыбжыгъэхэр зи лъабжьэ зыужьыныгъэр кіуэ пэтми шыіэныгъэм лъэ быдэкІэ зэрыщыувым, «Big data»-кІэ зэджэм дуней хъыбарылъэр къэгъэ-

ІурыщІа зэрыхъунум, нэгъуэщІ куэдми. Дауи, ныбжьыщІэ цІыкІухэр зыщІэхъуэпс ІэщІагъэхэм, ахэр зэгъэгъуэтын

цІэр зезыхьэ курыт еджапІэ №3-м щытемыпсэлъыхы къэнакъым. ЦІыкІухэр иджыблагъэ зэlущіэ шхьэпэ щы аш игъэп ейтейрт лэжьап эншэу къэмынэ-Урысей Федерацэм Щіалэгъуалэ Іуэху- ным, ар къэмыхъун щхьэкіэ щіыналъэр хэмкіэ и къэрал къулыкъущіапіэм къы- зыхуэныкъуэ і эщіагъэхэмрэ і энатіэхэмрэ

Илъэсипщ ипэкіэ ціыхухэр зытепсэпсалъэм папщІэ, интеллект ІэрыщІыр. Хьэлэмэтращи, мащІэ фІэкІа хыумытеухуат зи зэфіэкірэ щіыкімэ, псалъэмакъым и кіапэр піэщіэритмхэм зэрибгъэзэгъэфынум, цІыхум и темэхэм зэрыхэбухуэнэфынум, макъ дэІэшІыкіэхэм. нэгъуэщі куэдми. Ар, еджа-Министрым класс нэхъыжьхэм щіэсхэм кіуэхэм зэрыжаїамкіэ, іэщіагъэм емыпхауэ, цІыхум иІэн хуей есэныгъэ нэхъыщхьэхэм ящыщу еджэныгъэм хэгъэхьапзызыхъуэж дунейм къишэ шынагъуэ зэмыліэужьыгъуэхэм зэрызащыпхъумэн, пэіэщіэ зэрызахуэпщіын іэмалу зыкъомкіэ щытщ.

ЗэІущІэхэм кърихьэлІахэм къыхагъэщащ ар «нэхъыжь - нэхъыщ э» жыпхъэми, «унафэщІ - лэжьакІуэ» фащэми зэримытар, зэхуэдэхэр шызэпсэльыл э уэршэрыпізу зэрыщытар, купщіафізу икіи щІэныгъэ и лъэныкъуэкІэ мыхьэнэшхуэ иІауэ къалъытащ.

Ащхъуэт Ислъам гу зэрылъитащи, ныбжьыщіэхэм зэфіэкіышхуэ яіэщ, куэд ящіэну, зыхущіэкъум нэхъ псынщіэу лъэіэсыну хуейуэ щытщ, дэтхэнэри зэlухащ икlи жэрдэм гъэщІэгъуэн куэд зыкъуэлъ цІыху хьэлэмэт защіэщ.

ЩХЬЭЩЭХУЖ Инал.

Зи ІэщІагъэр фІыуэ зылъагъу бзылъхугъэхэр

гугъуехьышхуэ я пщэ къыдэхуащ я ІэнатІэм пэрытыну си гуапэщ. медицинэм и лэжьакІуэхэм. Узыфэм пэщІэува дэтхэнэми, ди щхьэр нэхъапэщ жамыіэу, сымаджэхэм мэлажьэ. Ди жагъуэ зэрыхъунщи, коронавирусым ціыху куэдым я гъащІэр ихьащ, абыхэм яхэтщ медицинэм и лэжьакіуэхэри.

ПЭЖЫР жыпІэмэ, коронавирусыр зылъэмыІэса зы унагъуэ щыІэу къыщІэкІынкъым. Абы игъэсымэджахэм ящыщщ дыдейри, ауэ узыр нэхъ хьэлъэу зыпкърыкаар сэращ. зыхуэдэр зымыгъэунэхуам къыпхугурыгъэlуэнукъым» псэлъафэр сымэджахэм ящыщ куэдым жаlэу зэхэсхат. ЗыхэсщІащ а узыр

Илъэсищым нэблэгъауэ коро- зыхуэдэри, си жагъуэгъури Тхьэм хэлъщ, гуапэщ, ущІыбгъэдыхьа торэм и медсестра нэхъыжь Шэ**навирус узыфэ зэрыціалэм и** абыщихъумэ, згъэунэхуащ дохутыр- Іуэхумкіэ зэрыхузэфіэкікіэ дэіэпы- джэм Заремэрэ Шэджэм районым дуней псор щытыкіэ хэм я зэфіэкіыр здынэсри, ціыхухэм хьэлъэм итщ. Псом хуэмыдэу я сэбэп ирагъэк ыфу илъэс куэдк э

Си щытыкіэмкіэ шэч щызыхуэсщІыжым, занщІэу зыхуэзгъэзащ Шэджэм районым хыхьэ яхузэфіэкі хуащізу Нартан къуажэм дэт амбулаторэм и дохутыр-терапевт Тазий Иринэ. Си лажьэр къызэрихутэу, абы къызэрызэlэзэну щlыкlэр занщlэу иубзыхуащ икlи схуитха хущхъуэхэр зэхьэлІэн зэрыщІэздзэу нэхъыфІ сыкъэхъуащ. Игу къысхуэзагъэу сыхъужыхукІэ къыскІэлъыкІуэу, къысщІэупщІэу щытащ Иринэ. Илъэс куэд щІауэ соціыху Тазийр, фІы дыдэу сыщыгъуазэщ ар и лэжьыгъэм зэрыхущытым: псоми гукіи псэкіи яхуэгумащіэу, я узыншагъэр зэрефіэкіуэжым щыгуфІыкІыу апхуэдэщ. ШыІэныгъэ щисІуэну сыхуейт Нартан амбула-

рэ, арэзы ищІыфу и ІэнатІэм пэрытщ. Тазийм схуитха хущхъуэхэр къызи-

Думэныщ Марьянэ. Абы и Іэпэхэр зэІусам гукъыдэж иретыжыф жысіэми, егъэлея хъункъым, апхуэдизкіэ Марьянэ Іэпэіэсэу и къалэныр егъэзащІэри. ЦІыхухэр я хьэлкіэ зэтехуэркъым. гъэм

Апхуэдэу щытми, узым къыхигъэзыхьыр адрейхэм яхуэдэжкъым, нэхъ тэмакъкіэщіщ, къэгубжьы- дэмыкіыу, я гугъэмрэ гъащіэмрэ гъуафіэ мэхъу, ауэ Марьянэ абыхэ- зэтехуэу, зыпэрыт іэнатіэм и хъер ми я гур фІы зэрахуищІын псалъэ ялъагъуу гъащІэ дахэ Тхьэм къагуапэхэр къегъуэтыф.

Апхуэдэу си тхыгъэм я цІэ къы-

къуэгъу къыпхуэхъунущ, нэхъы- и «Дэlэпыкъуэгъу псынщlэ» lэна-щхьэращи, дэтхэнэми бгъэды- тlэм и фельдшер Щоджэн ЛилиехьэкІэ щхьэхуэ къыхуигъуэтыф- рэ. Сыт хуэдизрэ мы бзылъхугъэхэм захуэдгъэзэн хуей хъуами, ди Іуэхур нэгъэсауэ тхузэф ахащ. Медицинэм и лэжьакіуэ нэсым хьэліащ амбулаторэм и медсестра хэлъын хуей хьэл псори ядыболъагъу мыбыхэм икІи ахэр зрихьэлІэ

сымаджэхэм яхуэмыарэзы яхэткъым. Медицинэм и лэжьакІуэ бзылъхугъэ гуапэхэм сохъуэхъу я зэфІэкІым хэхъуэу, езыхэр зи плъыр узыншащымыщізу, гуфіэгъуэрэ дэрэжэгъуэрэ яlэу, я насыпыр щызу, я пщіэр лъагэу, фіыгъуэр я жьэгу дэмыкіыу, я гугъэмрэ гъащіэмрэ хузэпищэну!

НЫР Саидэ. Нартан къуажэ.

Бахъсэн щіыналъэм щіыпіэ унафэр щызехьэнымкіэ и іуэхущіапіэм къы-хилъхьа жэрдэмым ипкъ иткіэ, дыкъэзыухъуреихь дунеймрэ щІыуэпсымрэ я къабзагъэм кіэлъыплъыным, къуакіэбгыкіэхэм, мэз лъапэхэм, псыхъуэхэм щыщы із санитар мардэхэр къэхутэным епха лэжьыгъэхэр щ1эгъэхуэбжьауэ

ИЛЪЭСЫР къызэрихьэрэ псы Іуфэхэр ягъэбыдэ, псыхъуэхэмрэ ныджэхэмрэ щызэтрихьа пхъэнкІийхэр Іуаш, къатыбэу зэтет унэхэр зыщыщІэхэмрэ зыхуэныкъуэхэмрэ къапщытэ.

къызэгъэпэщыным епха къулыкъущІапіэхэм я лэжьакіуэхэм къуажэхэр къызэхакіухьащ, щіыпіэхэр зрагъэлъэгъуащ, мазиті шіыхьэху егъэкіуэкіыным теухуауэ

унафэри къащтащ. Мысыхьэтым къуажэхэм блэкІ гъуэгубгъухэр зэрагъэпэщыж, жыгхэр яухъуэнщІ, пхъэнкІий зрадзэ ашыкхэр цІыхур нэхъ Іуву щызэхэзекіуэ щіыпіэхэм щагъэув.

Къуажэ къулыкъущ ап охом ябгъ эдолъ техникэхэр къагъэсэбэпурэ къуажэ кlуэціым санитар гульытэ зыхуэщіыпхьэ щІыпІэхэр щызэщІакъуэ, къабзагъэм хуэсакъыну, Іэмал зэриІэкІэ абы кІэлъыплъы ну къыхуезыджэ псалъэмакъхэр драгъэкІуэкІ.

Къуажэхэмрэ щІыпІэхэмрэ къабзэу зехьэным, абы епха хуэјухуэщіэхэр зэщіа зэрыхъум и нэІэ тетщ Бахъсэн щІыналъэм щіыпіэ унафэр щызехьэнымкіэ къулыкъущІапІэм и унафэщІ Балъкъыз Артур.

ШУРДЫМ Динэ.

Бахъсэн щІыналъэм цІыхухэм я псэукІэр

Ислъэмейдэсхэм зэІэпах кубокыр яІэрохьэ

Ислъэмей къуажэм дэт курыт еджапІэ №1-м щызэхэтащ илъэс къэс къызэрагъэпэщ волейболымкіэ ветеранхэм я зэхьэзэхуэ, тренер Къаздэхъу Хьэсэн и фэеплъу.

ЗЭІУЩІЭР къыщызэІуахым къызэхуэсахэм зыхуагъэзащ икіи спортым и ветеранхэм джэгукіэ дахэ къагъэлъэгъуэну ехъуэхъуащ Бахъсэн районым и Жылагъуэ палатэм и тхьэмадэ Къаздэхъу Олегрэ къуажэ администрацэм и Іэтащхьэ Ахъы Аслъэнбэчрэ. Псори зэхэту зэхьэзэхуэм и саугъэтхэм щІэбэнащ ко-

Удэзыхьэхыу, жыджэру екіуэкіа зэпэщіэтыныгъэхэм пашэныгъэр щаубыдащ икіи зэіэпах кубокыр зыіэрагъэхьащ Ислъэмей къуажэм и волейболистхэм. Етіуанэ увыпіэр яубыдащ Налшыкрэ Шэджэмрэ зэхэту къызэрагъэпэща спортсменхэм я гупым. Прохладнэ куейм къикІа ветеранхэм я командэр ещанэ хъуащ. Фэеплъ зэхьэзэхуэм и волейболист нэхъыфІу къалъытащ Мамрэш Къамболэт, зэпеуэм хэта спортсмен нэхъыжь дыдэу къыщІэкІащ Джэрмэншык

Фэеплъ зэхьэзэхуэм и къызэгъэпэщакІуэ Бахъсэн муниципальнэ щіынальэм и щіыпіэ администрацэм щіалэгъуалэм ядэлэжьэнымрэ спортымкіэ и къудамэм къыбгъэдэкіыу текіуахэмрэ къыхэжаныкіахэмрэ грамотэхэмрэ медалхэмрэ иратащ. Къаздэхъу Хьэсэн и Іыхьлыхэм я ціэкіэ зэіэпах кубокыр къэзыхьахэм хуагъэфэщащ сом мин 20 саугъэтыр.

Къаздэхъу Хьэсэн Мудар и къуэр Къызбрун ЕтІуанэм къыщалъхуащ. Дзэм къўлыкъу щрихьэкіым жыджэру спортымкіэ зыгъэсэн щіидзащ, СССР-м спортымкіэ и мастерым и кандидатым и мардэр игъэзэщащ. И къулыкъур кърихьэліэу еджапіэ нэхъыщхьэм щыщІэса лъэхъэнэхэм регбимрэ волейболымкіэ командэ къыхэхахэм хэтащ. Курыт еджапіэм щыщылажьэм игъэхьэзыращ республикэм и чемпион, еджакіуэхэм я Ипщэ Федеральнэ щіыналъэм и зэхьэзэхуэхэм къыщыхэжаныкіа волейболымкіэ ныбжьыщІэ командэ.

КЪЭХЪУН Бэч.

Мывальэ хуей

Ташлы-Тала псалъэр ІыхьитІу зэхэтщ: «ташлы» - «мывалъэ», «тала» - «хуей». А цІэр зезыхьэ жылэр Лэскэн щІыналъэм и къуажащхьэ Анзорей километр 35-кІэ, Налшык километр 70-кіз пэіэщіэщ. Ди республикэм и ипщэкъухьэпіэ лъэныкъуэмкіэ итщ. 2021 гъэм къызэрабжамкіэ, ціыху 667-рэ шопсэу. Лэскэн Ипщэ, Жэмтхьэлэ, Толдзгун къуажэхэм нэхъ япэгъунэгъущ.

КъБР-м и Дэфтэр хъумапІэ нэхъыщхьэм щІэлъ актхэм ящыщ зым, 1928 гъэм шыщхьэуlум и 23-м ятхам, мыпхуэдэ псалъэхэм уащрихьэл энущ: «Ташлы-Тала къуажэр гъатхэпэ мазэм къызэрагъэпэщащ. Дэсхэр Балъкъэр Ипщэ жылагъуэм къыдашащ, цІыху 350-рэ щопсэу, унагъуэ 64-рэ

Арщхьэкіэ, куэдыр щыхьэт зэрытехъуэмкіэ, а къуажэр абы ипэжкіи щыіащ икіи абы 1920 гъэ пщіондэ «Темиркановский посёлок»-кІэ еджэу щытащ. Тхыдэм къызэрыхэщыжымкіэ, XVIII ліэщіыгъуэм и кіэхэм, Балъкъэр Ипщэ жылагъуэм дэса Темыркъанхэ (Темырхъанхэ) зы гуп къахэкІри, Дигорым (Осетие Ищхъэрэм) Іэпхъуат. Абыхэм XIX ліэщіыгъуэм и япэ Іыхьэм бгы лъабжьэхэм кіэщіэту къыщагъэзэжым, иужьым «мывалъэ хуей»-кІэ зэджэ хъуа сэтей джафэр къаіэщіэльэгъуащ. Къэіэпхъуэжхэм абдежым зыщрагъанэри, къуажэ цІыкІу къыщызэрагъэпэщащ. КъыщыкІуэжым, абыхэм осетин пщылІ ящІыгъуащ.

КъэунэхуагъащІэ жылэр «Темиркановский» къытемыкіыу зэманыфі дэкіащ. Налшык округым и унафэщіхэм ар япэщіыкіэ Балъкъэр Ипщэ къуажэм и администрацэм ирапхащ. АрщхьэкІэ, куэд дэмыкІыу Анзорхэ Къесын и къуажэм (иджырей Анзорейм) иратыжащ. АбыкІэ Балъкъэр Ипщэ жылагъуэм и старшинари арэзы хъуат, япэіэщіэ жылэ ціыкіум хуэфащэ гулъытэ зэрыхуамыщІыфым, къыщыхъу-къыщыщІэхэм хабзэм тету зэрыкІэлъымыплъыфым къыхэкІыу.

Арщхьэкіэ зэкіэлъымыкіуагъэу далъэгъуахэм абы иужькіи кіэрачакъым. Сыту жыпіэмэ, Темиркановскэ посёлкэм щыпсэухэм я нэхъыбапІэр лэжьыгъэм емыса, дыгъуэн-фыщІэныр зи щІасэ таубийхэрат (лІакъуэлІэшхэр). Абыхэм Къэбэрдеймрэ Дигорымрэ щіэх-щіэхыўрэ къыщаущыхыырт, псыхъуэхэм кІэрыутІыпщу дэт Іэщыр ядыгъурт.

Ауэрэ, мы къуажэ ціыкіур нэгъуэщі щіыпіэ къикі шыдыгъухэми я зекІуапІэ хъуащ. Налшык округым и администрацэри а псоми щыгъуазэу къыщІэкІынти, посёлкэр зыбжанэрэ зэбграхужащ. Арщхьэкіэ, итіани, мы щіыпіэм цыхухэр аргуэру щызэхуэсыжырт.

Иужьым, Темиркановскэр Къуэжьыкъуей Ипщэми (Жэмтхьэлэ), Лэскэн Езанэми (осетин къуажэщ, а лъэхъэнэм Налшык округым къепхати, Къэбэрдейм хыхьэрт) администрацэ и лъэныкъуэкІэ пащІауэ щытащ, ауэ абыи къикІа щыІэкъым. Зыри щымыхъужыххэм, 1915 гъэм посёлкэм дэсахэр адрей шіыпіэхэм ягъэіэпхъуащ. Абыхэм ящыщу унагъуэ зыбжани Анзорхэ Къесын и къуажэми дагъэт ысхьат.

1917 гъэм ирихьэліэу, а щіыпіэм къинэжауэ зыхуагъэфащэр унагъуиплі къудейщ, псори зэхэту ціыху 23-рэ фіэкіа мыхъуу. 1928 гъэм Темыркъанхэ (Темырхъанхэ) зэрыщыту, адрей таубийхэми яхуэдэу, Къэбэрдей-Балъкъэр автоном областым ирагъэ Іэпхъук Іат. Абы иужьк Іэщ Балъкъэр Ипщэ дэсахэм ящыщу унагъуищэм нэблагъэ «мывалъэ хуейм» щрагъэтІысхьэжауэ щытар.

УЕЙТ Мухьэмэд

къуэ къикlа футбол командэр. Иужьрейм текіуэныгъэ лъэмейр» зымащіэкіэ къыкъыщихьатэмэ, ́«Шагъдийр» ещанэ увыпІэм нэс къыдэІэбеифыну щытащ. «Тэрчым» зи чэзу текlуэныгъэр зыІэщІигъэкІыным зымащІэщ иІэжар. Джы-

Къэбэрдей-Балъкъэрым

футболымкІэ и гуп нэ-

хъыщхьэм и щіымахуэ

чемпионатым и епщыкіуза-

нэ джэгугъуэм хыхьэ зэју-

щіэхэмрэ епщыкіутіанэм

махуэхэм «Дыгъафіэ къа-

ГЪАТХЭПЭМ и 5-м еп-

щыкІузанэ джэгугъуэм и япэ

зэІущІэм щызэхуэзащ зэхьэ-

зэхүэм щыпашэхэм ящыщ

университетым и коман-

дэмрэ. Иужьрей зэпэщІэты-

бахъсэндэсхэр ягъэува хаб-

зэм текІакъым. Джэгугъуэм

хыхьэ дэтхэнэ адрей зэlу-

щІэхэми щыдагъэкІа и топ-

часть»-м и закъуэ. КъБКъУ-м

и гъуэр бахъсэндэсхэм

бгъуэнейрэ (!) хагъэщІащ.

Абы и жэуапу студентхэм

къратыжыфар тІу къудейщ.

Куэд зыпэмыплъа бжы-

гъэ кърикІуащ «Иналымрэ»

«Шагъдиймрэ» я зэlущіэм.

Зэхьэзэхуэр зэрыщ Гидзэрэ

турнир таблицэм и иужьрей

увыпіэхэм щыт къэрэгъэш-

икІи 5:2-уэ хагъэщІащ Зеи-

зыкъызыкъуахащ

нэхърэ нэхъыбэрэ

«Автозапчасть»-мрэ

бэрдей-Балъкъэр

бжыгъэшхүэкІэ

къыхэжаныкІащ

щекіуэкіащ.

стадионым

къэрал

щытекІуэ

«Автозап-

зэкІэлъхьэужьу

лахъстэнейхэм я командэм хуу зы цІыхукІэ нэхъ мащІэу къэна пэтми, Суйдым Аслъэн зэкІэлъхьэужьу дигъэкІа текІуэныгъэ къахуэзыхь топитТыр яхъумащ абыхэм. «Тэрчым» хьэрхуэрэгъу къыхуэхъуа «Шэрэджым» КъарэцІыкІу Аслъэн.

ЕпщІанэ джэгугъуэм текіуэныгъэр зыіэщіэкіа хьэтІохъущыкъуейдэсхэм я губжьыр тракъутащ «Малка»-м. 4:1-уэ «ХьэтІохъущыкъуейм» хигъэщіащ Балъкъ іуфэ

«Автозапчасть» - м бжьыпэр еубыдыж

щыщу къэнэжахэмрэ мы къикla командэр. Джэгугъуэм и етІуанэ махуэр къызэlуахащ «Локомотив»-мрэ «Бабугент»-мрэ я зэlущіэмкіэ. Футболеплъхэм я нэгу абы щыщІэкІащ топ дахэ куэд. Налшыкдэсхэр зэпэщІэтыныгъэм плІэнейрэ къызэрыщыхэжаныкіам текіуэныгъэ къахуихьащ. Зы топкІэ нэхъ мащіэ щыдагъэкіащ я зэіущІэм Бабугент къикІа командэм - абыхэм я топищри пенальтикІэ (!) «хэгъэрейхэм» худагъэкlащ.

Зэхьэзэхуэм шыпашэхэм жыджэру якІэлъеІэ «Къэбэрдейр» зы лъэбакъуэкІэ нэхъ гъунэгъу хуэхъуащ и хъуэпсапіэм. Гугъущэ ядемыхьу Шэрэдж Ищхъэрэм и футболистхэм хагъэщІащ . Нартаныр» - 5:1-уэ.

ЕпщыкІузанэ джэгугъуэм щызэхуэзэжащ Налшык къалэ и командэхэр. Зэхьэзэхуэм ику ит джэгукІэ къыщызыгъэлъагъуэ «Мурбек-ФШ»-мрэ «Спартак-Д»-мрэ я зэпэщІэтыныгъэр плъыжьхужьыфэхэм я текІуэныгъэкІэ, 2:1-уэ, иухащ.

Ещанэ увыпіэм папшіэ зэныкъуэкъухэм яхэт «Исзэтригъэувыlащ «Шэджэм-2»-м. Шэджэм Етlуанэм щыщ футболистхэм текlуэныгъэр къахуихьащ Гъажэ Ибрэхьим зэјущјэм щыдигъэкІа топ закъуэм.

ЦІыхубзхэм я дунейпсо Къумыкъу Рэмэзан къыха- махуэм екіуэкіащ епщыкіутІанэ джэгугъуэм хиубыдэ зэlущІиплІыр. Фигу къэдгъэкІыжынщи, джэгугъуэм и адрей зэlущlэхэр зэхэтащ мазаем и 23-м.

Зэхьэзэхуэм и турнир таблицэм и епщыкіущанэ-епкъыхэжанык ащ шык Іупліанэ увыпі эхэм къыщызэтеувыlа «Шэрэджым

щІэм командэхэм топ тіурыті щыдагъэкіащ. Щытыкіэм зимыхъуэжауэ, я очко бжыгъэхэм зырыз хагъэхъуауэ гупхэр мамырыгъэкІэ зэбгъэдэкІыжащ. Апхуэдэ дыдэу нэхъыфІыр

рэ» «Нартанымрэ» я зэlу-

щызэхамыгъэкlауэ зэlущlэм хухаха зэманыр и кlэм щынэблэгъащ «Шагъдийжухаха зэманыр и кіэм (Бахьсэн) 2.9, «Инал» (Кьэ-щынэблэгъащ «Шагъдий-мрэ» КъБКъУ-мрэ яйм. Мэз Ислъамрэ Урчыкъуэ Ахь-мэдрэ зэлэщіэтыныгъэм топ рэдж) (Старэ Шэ-рэдж) 2.2, «Хьэтюххущызырыз щыдагъэкІащ.

Хэкум и хъумакІуэм и махуэ лъандэрэ зы зэlущlэкlэ нэхъ мащІэ зэрыригъэ-кІуэкІам къыхэкІыу зэхьэ-зэхуэм и турнир таблицэм и етІуанэ увыпІэм къекІуэтэха рэдж Ищхъэрэ) - 1:5, «Мур-«Автозапчасть»-м пашэныгъэр зыІэригъэхьэжащ. Жэуапыншэ топиплІ «Локомотив»-м и гъуэм дэзыгъэкla бахъсэндэсхэм я закъуэщ Етіуанэ) - 0:1. Епщыкіутіанэ щІымахуэ зэхьэзэхуэр зэрыщІидзэрэ зы очкой зыфіэмыкІуэдар.

джэгугъуэм хиубыдэу екlуэкІа зэіущіэхэм мыпхуэдэ къарикІуащ: бжыгъэхэр гъатхэпэм и 5-м: КъБКъУ (Налшык) - «Автозапчасть» Бахъсэн) - 2:9, «Инал» (Къэкъуей» (ХьэтІохъущыкъуей) - «Малка» (Малкэ) - 4:2; *гъат*хэпэм и 6-м: «Локомотив» бек-ФШ» (Налшык) - «Спартак-Д» (Налшык) «Ислъэмей» (Ислъэмей) -«Шэджэм-2» (Шэджэм джэгугъуэм щыщу гъат-хэпэм и 8-м екlуэкla зэlyщІэхэр мыпхуэдэу иухащ: «Шэрэдж» - «Нартан» - 2:2, «Шагъдий» - КъБКъУ - 1:1, так-Д»-ми. 4:1-уэ ар текІуащ «Автозапчасть» - «Локомотив» - 4:0, «Малка» - «Спар-

Къэбэрдей-Балъкъэрым

футболымкІэ и гуп нэ-

хъыщхьэм и щІымахуэ чем-

пионатым и епшыкІузанэ

КъыкІэлъыкІуэ текІуэныгъэр зыІэригъэхьащ «Спартурнир таблицэм и иужьрей тив» - 4:0, « увыпІэм къыщына «Мал- так-Д» - 1:4 ка»-м.

ЖЫЛАСЭ Замир. Къэбэрдей-Балъкъэрым футболымкІэ и гуп нэхъыщхьэм и щІымахуэ чемпионатым и турнир таблицэ Командэхэр Дж. Къ. 3. ФІ. T. 12 11 0 66-10 «Автозапчасть» 32-6 «Тэрч» **4** «Ислъэмей» 20-12 20 **6**6545544332222**1** «Къэбэрдей» 23-19 20 «ХьэтІохъущыкъуей» 3 18 18 17 4 2 5 5 22-24 «Бабугент» 17-13 «Спартак-Д» 16-16 «Шагъдий» 17-26 17 16 14 13 12 10 «Локомотив» 18-23 465666 «Шэджэм-2» 18-32 16-32 КъБКъУ «Мурбек-ФШ» 18-18 3 «Шэрэдж» 21-28 4 10 8 «Нартан» 22-30

Редактор нэхъыщхьэ ЖЫЛАСЭ Заурбэч

Редколлегием хэтхэр:

ЖьэкІэмыхъу Маринэ (унафэщІ-редактор), Ширдий Маринэ (унафэщІ-редактор), Къаншокъуэ Эллэ (жэуап зыхь секретарь), Къардэн Маритэ, Къумахуэ Аслъэн, НэщІэпыджэ Замирэ, Чэрим Марианнэ, шамешеахШ.

Езыгъэтхахэр «Адыгэ псалъэ» газетыр КъБР-м и Парламентымрэ Правительствэмрэ ирагъэтхащ (учредителхэр).

«Инал»

«Малка»

КъыдэзыгъэкІхэмрэ редакцэмрэ я хэщІапІэр 360030, Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэ, Налшык къалэ,

Лениным и уэрам, 5

ТЕЛЕФОНХЭР: редактор нэхъыщхьэм, секретарым - 42-56-19; унафэщІ-редакторхэм - 40-48-54, 40-06-33; жэуап зыхь секретарым - 42-22-82; секретариатым - 42-22-66. КЪУДАМЭХЭМ: политикэмкІэ, жылагъуэмрэ

8 **10**

лъэпкъ ІуэхухэмкІэ - 42-22-86; къуажэ гъащІэмрэ экономикэмкIэ-42-57-59; шэнхабзэмкIэ-42-75-36; егъэджэныгъэмрэ щІэныгъэмкІэ - 40-15-31; хъыбарыщІэхэмрэ спортымкІэ - 42-22-88, 42-60-53, 42-22-89; зэдзэк ак Гуэхэм - 42-21-88; корректорхэм - 42-60-27; ЭВМ-м и операторхэм - 42-22-84; компьютер ІэнатІэм - 42-26-41; сурэттеххэм - 42-75-78,

16-33

17-37

Теддзэ тхыгъэхэм къыщыхьа бжыгъэхэм, къыщаІэта Іуэхугъуэхэм я пэжагъымкІэ ахэр зытхахэм нэсу жэуап яхь. Авторхэмрэ редакцэмрэ я Іуэху еплъыкІэр зэтехуэ зэпыту шыткъым.

Газетыр Іэ тезыдзахэм яхуэхьыныр и пщэ дэлъщ КъБР-м федеральнэ пощт зэпыщ Гэныгъэхэмк Гэ и управленэм. Тел.: 76-01-28, 76-01-10

Газетыр 2016 гъэм дыгъэгъазэм и 19-м Печатым и хуитыныгъэр хъумэнымкІэ Къэбэрдей-Балъкъэр щІыналъэ ІуэхушІапІэм ПИ №ТУ07-00117-м щІэту ятхащ

Зы илъэсым газетыр 156-рэ къыдокІ «Издательство «Южный регион» ООО-м щытрадзащ. 357600, Ставрополь край, ЕсэнтІыгу къалэ, Никольскэ уэрам, 5-А

Мы къыдэкІыгъуэм елэжьахэщ: жэуап зыхь секретарым и къуэдзэ Джатокъуэ Марьянэ, корректорхэу Щоджэн Иннэ (1, 2-нэ нап.), Щоджэн Заирэ (3, 4-нэ нап.). КомпьютеркІэ газетым и теплъэр ящІащ Ныр Саидэ, Щомахуэ Марианнэ, сурэтхэм елэжьар Бицу Жаннэщ.

Номерыр «Адыгэ псалъэм» и компьютер ІэнатІэм щагъэхьэзыращ. Газетым Іэ традзэн хуейщ сыхьэт 20-м,

щытрадзар сыхьэт 20.00-рщ. Индексыр П 5894 ● Тираж 2.106 ● Заказ №473